

Maglasäte Gård AB

Ombud: Stefan Fahlstedt

stefan.fahlstedt@agellus.se

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för djurhållande verksamhet, Höörs kommun

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken **Maglasäte Gård AB** (556538-3808), nedan kallat sökanden, tillstånd till djurhållning och biogasanläggning på fastigheten Åkersberg 5:1 i Höörs kommun, se bilaga 1.

Tillståndet gäller för

- grisproduktion omfattande högst 1 400 platser för suggor och 11 500 platser för slaktgrisar,
- produktion av biogas genom anaerob biologisk behandling av högst 60 000 ton substrat per kalenderår bestående av gödsel från den egna djurhållningen, växtodlingsprodukter från den egna växtodlingen inklusive högst 10 000 ton externt bioavfall.
- uppgradering av biogas till drivmedelskvalitet. Maximalt 12,1 ton uppgraderad biogas får samtidigt förekomma på anläggningen.

Miljöprövningsdelegationen lämnar även dispens enligt 7 kap. 11 § miljöbalken för flytt av biotopskyddade stenmurar samt håltagning i stenmur med biotopskydd i enlighet med ansökan.

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Villkor

Allmänt

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet.
2. Verksamheten ska bedrivas på sådant sätt att lukt, läckage och spill till omgivningen samt förekomsten av skadedjur förebyggs och begränsas. Om spill eller läckage uppstår ska detta tas om hand utan dröjsmål.

Hantering, lagring och spridning av gödsel med mera

3. Lagring av flytande gödsel och flytande rötrest ska ske i behållare med täckning som effektivt begränsar utsläpp av ammoniak och metan. Hantering ska ske i slutna system så att spill och utsläpp undviks och utsläpp av ammoniak, metan och luktande ämnen begränsas.

Nya behållare och behållare som är uppförda efter den 1 december 2011 ska vara försedda med fast tak eller med annan jämförbar täckning.

Övriga behållare ska vara försedda med täckning av oorganiskt material med täthet som minst motsvarar lättklinkerkulor, duk eller motsvarande, om tillräckligt svämtäcke inte bildas.

4. Spridning av stallgödsel och rötrest ska ske under så få och koncentrerade perioder som möjligt. Spridning får inte ske på lördagar, söndagar, helgaftnar och helgdagar.
Tillsynsmyndigheten får medge undantag om det föreligger särskilda skäl.
5. Spridning av organiska gödselmedel får inte ske närmare bostadshus än 50 meter såvida inte direkt nedmyllning sker inom tio minuter. Tillsynsmyndigheten får medge undantag avseende skyddsavstånd i enskilda fall. Spridning av organiska gödselmedel får inte ske närmare dricksvattentäkt än 30 meter.
6. Bevuxna skyddszoner, minst tio meter breda, ska anläggas på åkermark utmed Snogerödsbäcken.

Bevuxna skyddszoner, minst sex meter breda, ska anläggas på åkermark utmed andra vattendrag eller annat vattenområde som är vattenförande hela året.

Skyddszonerna ska vara ständigt gräsbevuxna och får brytas för ny insådd högst en gång vart femte år. På skyddszonerna får inte gödsling eller kemisk bekämpning ske. De bevuxna skyddszonerna ska ha anlagts senast tolv månader efter att tillståndet har tagits i anspråk.

7. Spridning av stallgödsel och rötrest ska ske enligt en årligen upprättad gödselplan grundad på den senaste markkarteringen, grödornas behov och aktuell gödselanalys/balansberäkning. Markkartering av verksamhetens hela spridningsareal ska ske minst en gång vart tionde år.

Journal ska föras avseende spridning av stallgödsel och rötrest och minst omfatta uppgifter om datum, gödselslag, mängd, skifte och gröda.

8. Spridningsareal med P-AL klass V får tillföras högst 15 kg fosfor/ha och år, räknat som genomsnitt under en femårsperiod. Fosfortillförseln på arealer med P-AL klass IVB får, räknat som genomsnitt under en femårsperiod, högst motsvara bortförseln med skörden.
9. Skriftliga avtal ska upprättas för avyttring av stallgödsel och rötrest. Avtalen ska omfatta det totala behovet av spridningsareal och/eller annan avsättning för den mängd stallgödsel och rötrest som djurhållningen och biogasverksamheten ger upphov till och som inte används i den egna verksamheten.

Skriftliga avtal ska också upprättas som säkerställer tillräcklig lagringskapacitet för uppkommen stallgödsel och rötrest. Avtalen ska tillsammans med egen lagringskapacitet täcka minst tio månaders lagring.

10. Innehållet av växtnäring (kväve, fosfor, kalium) och torrsubstanshalt i gödseln eller rötrest, som ska användas i växtodling, ska bestämmas genom analys eller balansberäkning. Resultaten ska redovisas för och överlämnas till mottagaren vid avyttring av gödseln. Analysen eller balansberäkningen ska ske minst en gång per år.

Biogasanläggning

11. Bioavfall som tas emot på anläggningen får utgöras av
 - a. flytgödsel från gris med kod 020106,
 - b. djupströgödsel från gris, häst och nöt med kod 020106,
 - c. hästgödsel med kod 020106,
 - d. sekunda spannmål, avrens från spannmålshantering med mera med kod 020304, samt
 - e. biologiskt nedbrytbart köks- och restaurangavfall med kod 20 01 08.

Andra organiska avfallstyper/ substrat med liknande egenskaper och som är lämpliga för rötning och spridning på åkermark får tas emot efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

12. Yta vid mottagningsbrunn ska vara hårdgjord. Ytan ska dimensioneras så att eventuellt spill kan samlas upp och tas omhand.
13. Verksamheten ska bedrivas så att metanläckage från anläggningen förebyggs och begränsas. Sökanden ska genomföra systematiska kontroller av anläggningen för att undersöka eventuella utsläpp av metan samt förekomst av illaluktande luftströmmar. Påträffade utsläpp av metan ska åtgärdas skyndsamt. Om besvärande lukt uppstår i omgivningen ska sökanden skyndsamt vidta åtgärder så att olägenheten upphör.

Från gasuppgraderingen får metanläckaget, som löpande årsmedelvärde, uppgå till högst 0,5 % av inkommande metanmängd. Kontroll ska utföras genom beräkning av löpande årsmedelvärde utifrån kontinuerlig mätning av metan i restgasen.

14. Lagring av externt flytande substrat ska ske i täta lagringsutrymmen försedda med fast tak som begränsar ammoniak- och metanavgång och störande lukt.
15. Innan rötresten överförs till system utan uppsamling av gas, ska rötprocessen ha avstannats genom kylning eller likvärdig teknik.

16. Lagring av fast fraktion av rötrest efter separering ska ske i behållare som är tät och nederbördsskyddad.

Lagring av fast fraktion för eget bruk undantas från första stycket om förvaring sker på tät platta.

17. Biogas som producerats vid anläggningen ska i första hand nyttiggöras genom framställning av elenergi och värme i gasmotor eller gaspanna eller uppgraderad gas.

Sökanden ska systematiskt arbeta för att minska behovet av onödig förbränning/fackling genom att tillse att inmatningen av substrat i processen inte överstiger den mängd producerad gas som kan omhändertas på anläggningen genom produktion av el och/eller värme eller uppgraderad biogas.

Vid överproduktion av gas eller driftstörning i gasuppgraderingen ska gasen förbrännas/facklas av så att emissionerna blir så låga som möjligt.

18. För det fall att ett uppgraderingssteg införs för verksamheten ska en fackla installeras. Facklan ska tillsammans med gaspannan ha kapacitet att förbränna hela den producerade mängden gas, ha en robusthet för att även fungera vid ogynnsamt väder samt ha möjlighet till stödbrännarfunktion.
19. Lagringsplats för uppgraderad biogas ska placeras på sådant avstånd eller avskärmas från stall, lager av flis, halm och foder samt byggnad med hög ansamling av brännbart material så att värmepåverkan vid brand i dessa inte kan medföra kritisk värmepåverkan på lagringstankarna. Gaslager får inte placeras närmare bostadshus än 385 meter.
20. Utrymmen med tekniska anordningar som är viktiga för anläggningens funktion och drift ska vara oåtkomliga för obehöriga.

Cisterner, gaslager och rörledningar med gas ska vara skyddade mot påkörning. Påkörningsskydd för flytande biogas ska vara utformat på ett sådant sätt att utläckande gas inte kan ansamlas under lagringstanken och medföra risk för pölbrand.

21. En beredskapsplan ska ges in till Räddningstjänsten senast två månader innan biogasanläggningen tas i drift. Planens aktualitet

ska ses över årligen samt vid förändringar som kan påverka beredskapen.

Buller

22. Buller från verksamheten, inklusive transporter inom verksamhetsområdet, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå (L_{eq}) utomhus vid bostäder än:

50 dB(A) dagtid helgfri måndag-fredag, kl. 06.00 – 18.00

45 dB(A) dagtid, lör-, sön- och helgdag kl. 06.00 – 18.00

45 dB(A) kväll kl. 18.00 – 22.00

40 dB(A) natt kl. 22.00 – 06.00

Den momentana ljudnivån vid bostäder får nattetid (kl. 22–06) inte överstiga 55 dBA annat än vid enstaka tillfällen.

De angivna värdena ska kontrolleras genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätning vid berörda bostäder (immissionsmätning).

Ekvivalentvärden ska beräknas för faktisk drifttid under de tidsperioder som anges ovan, dock minst en timme. Kontroll ska även ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer. Kontroll ska också ske om tillsynsmyndigheten begär det.

Vattenanvändning och vattenhantering

23. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallarna och spolplatta, samt vatten från gödselplatta, platta med rötrest, plansilos och förorenat vatten från hårdgjorda ytor ska ledas till tät behållare.

24. Dagvatten från hårdgjorda ytor inom verksamhetsområdet ska samlas upp och ledas till magasin innan det släpps ut till recipient. Dagvattensystemet ska vara utformat på sådant sätt att utloppet från magasinet kan stängas för att förhindra att utsläpp sker i händelse av driftsstörning.

Magasinet ska också möjliggöra uppsamling av släckvatten.

25. Bolaget ska se till att det finns minst 900 m³ vatten tillgängligt för att täcka behovet vid en släckningsinsats av en normalbrand.

Kemiska produkter och avfall

26. Kemiska produkter och farligt och icke-farligt avfall ska lagras och hanteras så att spill och läckage inte förorenar mark, yt- och grundvatten. Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät yta som är invallad eller försedd med annat motsvarande sekundärt skydd. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare.

Järnklorid ska förvaras separerat från organiska material.
Villkoret avser inte vattenverksslam.

Behållare ska skyddas mot påkörning och invallningar ska vara skyddade mot nederbörd.

Absorptionsmedel ska finnas tillgängligt för att spridning av förorening vid eventuellt läckage snabbt ska kunna förhindras.

Fastbränsleanläggning

27. Förvaring av flis till fastbränslepannan ska ske torrt och skyddat från nederbörd.
28. Partiklar i utgående rökgaser från fastbränsleanläggning ska avskiljas med en reningsteknik motsvarande minst en väl fungerande multicyklon. Villkoret ska kontrolleras genom regelbunden kontroll samt dokumentation av genomförda servicearbeten.
29. Aska från förbränningspannan ska förvaras i tät behållare. Aska från förbränningspannan får inte blandas in i gödsel som ska avyttras. Samråd med tillsynsmyndigheten och analys av tungmetallinnehåll samt näringsämnen (fosfor, kalcium, magnesium och kalium) ska ske innan aska från förbränningen får överlämnas för spridning på skogs- eller jordbruksmark. Detta ska ske före första överlämnandet av aska och sedan vid de tillfällen som någon förändring skett som kan leda till ändrat askinnehåll.

Biotopskydd

30. Arbeta med rivning eller håltagning av biotopskyddade stenmurar får inte genomföras under perioden 1 oktober till 30 april. Alla stenar som tas bort ska användas för att bygga nya murar intill jordbruksmark eller förstärka befintliga murars

värden. Murarna som uppförs ska hålla samma funktion och kvalitet som de som tas bort avseende längd, bredd, höjd och utseende.

Kontrollprogram

31. För verksamheten ska finnas ett aktuellt kontrollprogram som även omfattar recipientkontroll och kontroll av påverkan på grundvattenförhållandena. I kontrollprogrammet ska anges mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Kontrollprogrammet ska vara upprättat och kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten senast tre månader efter tillståndet har tagits i anspråk.

Avveckling

32. Senast sex månader innan verksamheten i sin helhet eller i någon väsentlig del slutligt avvecklas ska en plan för avveckling upprättas och lämnas till tillsynsmyndigheten. Planen ska minst omfatta omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall, inklusive farligt avfall, samt förslag till undersökning av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende

- åtgärder för att minimera olägenheter på grund av lukt,
- åtgärder för rening av luft från uppgraderingsanläggning.
- förändringar i hanteringen av stallgödsel eller tvättvatten och annat förorenat vatten, samt
- kontroll av verkningar från verksamheten med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod.

Igångsättningstid

Den med tillståndet avsedda utökade miljöfarliga verksamheten ska ha satts igång senast sju år efter tillståndet har fått laga kraft annars förfaller tillståndet avseende utökningen.

För det fall att uppgraderingsanläggningen inte har uppförts inom igångsättningstiden förfaller tillståndet för uppgraderingsanläggningen.

Sökanden ska meddela Länsstyrelsen Skåne när tillståndet tas i anspråk och verksamheten sätts igång.

Förordnande om tidigare tillstånd

När detta tillstånd tas i anspråk upphör det av Miljöprövningsdelegationen tidigare meddelade tillståndet (dnr 6224-13) att gälla.

Verkställighet

Detta beslut får tas i anspråk när det har fått laga kraft.

Delgivning och överklagande

Beslut om kungörelsedelgivning och hur man överklagar, se bilaga 2.

Innehållsförteckning

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för djurhållande verksamhet, Höörs kommun	1
Beslut.....	1
Villkor	2
Kemiska produkter och avfall	7
Delegationer	8
Igångsättningstid	8
Förordnande om tidigare tillstånd	9
Verkställighet	9
Delgivning och överklagande.....	9
Bakgrund och ärendets handläggning.....	11
Bakgrund	11
Samråd	12
Ärendets handläggning	12
Sökandens ansökan om tillstånd.....	12
Yrkanden, förslag till villkor samt åtaganden	12
Beskrivning av verksamheten	16
Beskrivning av miljökonsekvenser	23
Biotopskydd.....	32
Industriutsläppsverksamhet	33
Yttranden	33
Länsstyrelsen Skåne.....	33
Höörs kommun.....	35
Trafikverket	35
Sökandens bemötande av yttrandena	36
Miljöprövningsdelegationens bedömning	40
Prövningsunderlaget.....	40
Prövningens omfattning och tillståndets ram.....	41
Tillåtlighet.....	42
Biotopskydd.....	47
Motivering av villkor	48
Delegationer	58
Igångsättningstid	59
Sammanfattning.....	59
Bilagor	59
Exp. till:	60

Bakgrund och ärendets handläggning

Bakgrund

Miljöprövningsdelegationen lämnade den 5 december 2013 (dnr 551-6224-13) tillstånd enligt miljöbalken till anläggning för djurhållning, produktion av gasformigt bränsle och biologisk behandling av avfall på fastigheten Maglasäte 1:61 med flera i Höörs kommun. Tillståndet omfattar 4 000 platser för slaktsvin, 630 platser för suggor, 7 hästar och framställning av gasformigt bränsle genom rötning av stallgödsel från den egna djurhållningen, växtodlingsprodukter från gården och maximalt 3 000 ton förbehandlat och lättnedbrytbart hushållsavfall. Tillståndet omfattar även uppförande av ett nytt stall.

Miljö- och byggnadsnämnden i Höörs kommun har den 12 mars 2015 (dnr 2015/0177-8851) godkänt en anmälan om ändring inom gällande tillstånd för att uppföra en gödselbrunn om 3 000 m³ i Snogeröd samt att höja mängden förbehandlat hushållsavfall från 3 000 ton till 5 500 ton per år.

Tillstånds- och tillsynsnämnden i Höörs kommun har den 3 mars 2021 (dnr 2021/52.B280E) godkänt en anmälan om installation av två flispannor om ca 460 kW vardera. Värmen används i huvudsak till att värma substrat till biogasanläggningen, spannmålstork, djurstallar samt gårdens övriga byggnader.

Sökanden har 2019 informerat tillsynsmyndigheten om att uppföra en gödselbrunn av med volym 4 070 m³ med fast tak för lagring av rötresten från egen biogasanläggning.

Under 2022 godkändes avloppsanläggning för kontorsbyggnaden med krav på bland annat journalföring, larm och analys av utgående vatten.

Sökanden ansöker nu om tillstånd till att utöka befintlig integrerad grisproduktion med ytterligare platser för suggor, rekryteringsgyltor och slaktgrisar. Den planerade utökningen av anläggningen kommer bestå av djurhållning i två nya stall för suggor och slaktgrisar samt utökning av befintlig biogasanläggning. Sökanden ansöker även om biotopskyddsdispens för att flytta och göra hål i stenmurar.

Målet med byggnadskonceptet är att uppnå ett system med bra djurvelfärd och hygien samt djurhälsa och arbetsmiljö.

Samråd

Samråd enligt 6 kap. miljöbalken har genomförts med Länsstyrelsen, Höörs kommun och med närboende inom ca 500 meter från anläggningen samt boende längs transportvägar vilka kan antas vara särskilt berörda av verksamheten. Samråd med allmänheten har genomförts genom annons i ortspressen, Skånska dagbladet. Samråd har även skett med Trafikverket, Havs- och vattenmyndigheten, Räddningstjänsten, Naturvårdsverket och Jordbruksverket.

Verksamheten anges i 6 § förordningen om miljöbedömningar och ska därför antas medföra betydande miljöpåverkan.

En miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 35 § miljöbalken har tagits fram av sökanden.

Ärendets handläggning

Sökandens ansökan och miljökonsekvensbeskrivning har kungjorts enligt 6 kap. 40-41 §§ miljöbalken.

Inga synpunkter har kommit in från allmänheten.

Miljöprövningsdelegationen har genomfört remissförfarande. Sökanden har beretts tillfälle att bemöta de yttranden som kommit in.

Sökandens ansökan om tillstånd

Yrkanden, förslag till villkor samt åtaganden

Sökanden har, så som ansökan slutligen utformats, yrkat att tillstånd ska beviljas för att

- på fastigheten Åkersberg 5:1 i Höörs kommun driva befintlig anläggning för djurhållning och utöka denna så att den omfattar 1 400 platser för suggor och 11 500 platser för slaktgrisar samt fortsatt drift av befintlig biogasanläggning som utökas så att den kan producera uppgraderad biogas av drivmedelskvalitet baserat på gödsel från sökt djurhållning, växtodlingsprodukter och 10 000 ton lättnedbrytbart material som består av gödsel, förbehandlat hushållsavfall, restprodukter från livsmedelsindustrin och andra råvaror med jämförbara egenskaper,

- anläggningen kan placeras med en huvudsaklig utformning enligt presenterad situationsplan,
- bifall ska ges till den redovisade lokaliseringen av maskinhall och ny anslutningsväg till väg 13,
- dispens ska ges från det generella biotopskyddet enligt 7 kap 11 § miljöbalken, för att flytta stenmur som finns på platsen för nya stallbyggnader och för att ta upp en öppning i stenmur på plats för ny anslutningsväg till väg 13,
- de föreslagna villkoren ska fastställas,
- miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas, och
- driften av anläggningen ska ha satts i gång senast sju år efter det datum då tillståndet har vunnit laga kraft.

Sökanden yrkar i andra hand att produkter, biprodukter och avfall för optimering av biogasprocessen läggs till första punkten i det fall järnfiltermassan ska ses som ett avfall.

Sökanden har särskilt åtagit sig att

- optimera foderstaten till djuren så att proteinhalten optimeras i förhållande till djurens produktionscykel. Verksamheten kommer att drivas med fasutfodring som innebär en hög kväveeffektivitet så att driften optimeras och att utsläpp av ammoniak och användning av resurser begränsas,
- tillämpa en frekvent utgödsling med hjälp av skrapor,
- lagra gödsel inom anläggningen i flytgödselbehållare med tak över de nyare gödselbrunnarna, samt
- använda värmepumpar med kollektorslangar intill gödselkulvertarna i de nya stallbyggnaderna, samt
- använda den sten som tas bort för att bygga en ny stenmur längs den nya gränsen mot åkermark. Murarna kommer att ha motsvarande sträcka som de befintliga stenmurarna.

Sökanden har även åtagit sig att vidta de åtgärder som redovisas i riskutredning (version 2).

Sökanden har föreslagit följande villkor.

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna eller i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet.
2. Ljud från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid andra bostäder än sökandens än 50 dBA, dagtid (kl. 06.00-18.00) mån-fre, 40 dBA nattetid (kl. 22.00-06.00) samtliga dygn samt 45 dBA övrig tid. Högsta momentana ljudnivå nattetid får inte överstiga 55 dBA.

De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska kontrolleras då verksamhet pågår under de tider som framgår av villkoret. Kontroll ska ske när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad.

3. Fodermedel och stallgödsel samt rötrest från biogasanläggningen liksom övriga råvaror till biogasanläggningen ska, inom anläggningen, hanteras på sådant sätt att läckage och spill förhindras och så att olägenhet av betydelse för människors hälsa inte uppkommer.
4. För att begränsa avgången av ammoniak ska lagring av flytande gödsel och rötrest ske i behållare med täckning som effektivt begränsar utsläpp av ammoniak.

Behållare som är uppförda efter den 1 december 2011 ska vara försedda med fast tak eller med annan jämförbar metod som effektivt begränsar utsläpp av ammoniak.

Övriga behållare ska vara försedda med täckning av oorganiskt material med täthet som minst motsvarar lättklinkerkulor, duk eller motsvarande, om tillräckligt svämtäcke inte bildas.

5. Innehållet av växtnäring (kväve, fosfor, kalium) och torrsubstanshalt i gödseln eller rötresten, som ska användas i växtodling, ska bestämmas genom analys eller balansberäkning. Resultaten ska redovisas för och

överlämnas till mottagaren vid avyttring av gödseln. Analysen eller balansberäkningen ska ske minst en gång per år.

6. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallet, samt förorenat vatten från hårdgjorda ytor, ska omhändertas så att det inte medför förorening av yt- eller grundvatten.
7. Kemiska produkter och farligt avfall ska lagras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningar eller omgivningen. Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt vara utformad så att nederbörd inte ansamlas. Undantag från detta villkor utgör kemisk produkt som används i mindre mängd i direkt anslutning till förbrukningsställe.
8. Partiklar i utgående rökgaser från fastbränsleanläggning ska avskiljas med en reningsteknik motsvarande minst en väl fungerande multicyklon. Villkoret ska kontrolleras genom regelbunden kontroll samt dokumentation av genomförda servicearbeten.
9. Aska från förbränningspannan ska förvaras i tät behållare. Aska från förbränningspannan får inte blandas in i gödsel som ska avyttras. Samråd med tillsynsmyndigheten och analys av tungmetallinnehåll samt näringsämnen (fosfor, kalcium, magnesium och kalium) ska ske innan aska från förbränningen får överlämnas för spridning på skogs- eller jordbruksmark. Detta ska ske före första överlämnandet av aska och sedan vid de tillfällen som någon förändring skett som kan leda till ändrat askinnehåll.
10. Verksamheten ska bedrivas så att minsta möjliga läckage av metan sker från anläggningen. Biogas som producerats vid anläggningen ska i första hand nyttiggöras genom framställning av uppgraderad gas eller elenergi och värme i gasmotor eller gaspanna.

Vid överproduktion av gas eller vid driftsstörning ska gasen förbrännas i gaspanna, fackla eller motsvarande så att emissionerna blir så låga som möjligt och inte ger upphov till olägenheter för människors hälsa eller miljön.

11. Uppkommer luktproblem från biogasanläggningen ska tillsynsmyndigheten underrättas och åtgärder omedelbart vidtas så att störningen upphör.
12. De stenar som tas bort från befintliga stenmurar ska användas till att uppföra nya stenmurar. Murarna ska uppföras till motsvarande längd och yta som de borttagna delarna.
13. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram som möjliggör en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvenser och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet ska finnas tillgängligt och kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten senast tre månader efter det att tillståndet tagits i anspråk.
14. Om verksamheten i sin helhet eller i någon del upphör ska detta i god tid dessförinnan anmälas till tillsynsmyndigheten. Eventuella kemiska produkter och farligt avfall ska tas omhand på sådant sätt som tillsynsmyndigheten bestämmer. Verksamhetsutövaren ska vidare i samråd med tillsynsmyndigheten utreda om verksamheten har givit upphov till föroreningar och i sådant fall också ansvara för att efterbehandling sker.

Beskrivning av verksamheten

Nuvarande verksamhet

Anläggningen är idag utformad med 630 platser för suggor, 4 000 platser för slaktgrisar, 7 hästar och biogasanläggning för framställning av gasformigt bränsle genom rötning av stallgödsel från den egna djurhållningen, växtodlingsprodukter från gården och maximalt 5 500 ton förbehandlat och lättnedbrytbart hushållsavfall. Biogasanläggningen producerar idag biogas som driver en motor för framställning av el och värme. Biogasen kan även användas i en gaspanna.

Planerad verksamhet

Djurhållning

Den planerade utökningen av anläggningen kommer bestå av djurhållning i två nya stall för suggor och slaktgrisar.

Efter planerad utbyggnad kommer anläggningen att omfatta ca 1 400 platser för suggor samt ca 11 500 platser för slaktgrisar, varav ca 650 platser är för gyltor till egen rekrytering av nya suggor. Alla grisar i slaktgrisstallarna är födda på Maglasäte gård. Vid överskott på smågrisar säljs dessa vidare till andra uppfödare.

Den planerade utbyggnaden består av två huskroppar med foderkök, fodersilos, personalrum och lager. Stallbyggnadernas dimensioner blir ca 155x60 meter för slaktgrisstallet och 195x38 meter för smågrisproduktionen. Mellan stallbyggnaderna finns en byggnad med foderkök, personaldel och förråd. Denna byggnadsdel har måtten ca 34x31 meter. Det nya stallet för smågrisproduktion består av betäckningsavdelning, rekryteringsavdelning, dräktighetsavdelning, grisningsavdelning och tillväxtavdelning.

Betäckning sker i separat avdelning med djupströbädd och ätbås. De dräktiga sinsuggorna flyttas till boxar med spalt, liggyta och ätbås. I god tid för grisning flyttas sedan de högdräktiga suggorna till grisningsboxarna. Grisningsboxarna är utförda för lösgående sugga och med dränerande golv. Efter avvänjning flyttas smågrisarna till tillväxtboxar och suggan återvänder till sinsuggstallet. Tillväxtavdelningen består boxar med liggyta och plastspalt. Slaktgrisstallarna är i varierande ålder men samtliga har blötfoder, spaltgolv, liggyta, värme och styrd ventilation.

Verksamhetens biogasanläggning och flispannor medför möjlighet att tillföra den mängd värme som krävs för att skapa ett gott klimat för de växande grisarna.

Värmeslangar för golvvärme gjuts in i golvet i grisnings-, tillväxt- och slaktgrisavdelningarna.

I drivgångarna placeras golvbrunnar var 20:e meter och betongen gjuts med fall till golvbrunnarna. Samtliga boxgolv gjuts med tre procent fall mot spalten. I dräktighets- och rekryteringsavdelningarna läggs gödseldränerande golv av betong. I betäckningsavdelningen används ströbädd av halm för att minimera skaderisken för suggorna under brunst. Spaltgolvet hos slaktgrisarna är gjort av betong och har en spaltbredd på 80 millimeter och öppningen är 14 millimeter.

I smågrisproduktionen kommer det preliminärt att användas två olika ventilationssystem. Det ena är med spaltdon för tilluft och det

andra är mekanisk undertrycksventilation som frånluft. Frånluftsventilationen är steglöst reglerbar. I suggornas betäckningsdel finns mekanisk frånluft som är steglöst reglerbar och reglerbar tilluft längs långsidorna. Hos slaktgrisarna finns spaltdon för tilluft och mekanisk undertrycksventilation som frånluft. Frånluftsventilationen är steglöst reglerbar.

I stallet kommer det eventuellt att monteras ett sprinklersystem som primärt är till för att blöta upp stallet innan tvätt. Detta system används även till att kyla grisarna om behov skulle uppstå.

Utgödslingssystemet består av hydrauliska skrapor som drar ut gödseln till tvärkulvertar som i sin tur drar det vidare till en gödselpump. I kulvertarna gjuts kollektorslangar in för värmeåtervinning från gödseln. I slaktgrisavdelningarna installeras utgödsling med skrapor. Djupströbbädd från betäckningsavdelningen gödslas ut med lastmaskin. Utgödsling sker en gång per vecka i det nya stallet. I den befintliga betäckningsavdelningen sker utgödsling varannan vecka.

Djurhållningen beräknas ge upphov till 35 632 m³ flytgödsel och 3 982 m³ djupströgödsel per år. All gödsel passerar biogasanläggningen där flytgödsel pumpas till mottagningsbehållare direkt vid utgödsling. Djupströgödsel tillförs biogasanläggningen i nära samband med att bädden gödslas ut. Om driftstörning sker i biogasanläggningen kan gödseln pumpas till gödselbrunn i stallet för mottagningsbrunnen och djupströgödsel kan läggas på platta.

Den mängd gödsel som behöver kunna lagras för 10 månaders lagringskapacitet är 29 693 m³ flytgödsel och 1 422 m³ djupströgödsel. Djupströgödsel kommer dock att tillföras biogasanläggningen löpande vilket minskar behovet av lagring på platta. Lagringsbehovet, utöver det formella kravet att lagra gödsel, kommer även att inkludera tillkommande substrat, 10 000 ton per år, som tillförs biogasanläggningen.

På anläggningen finns lagringskapacitet om 11 070 m³ på Maglasäte gård, varav 7 070 m³ i brunnar med tak. Ytterligare lagringskapacitet på 6 000 m³ finns i Snogeröd samt 600 m³ i hyrd gödselbrunn och 2 000 m³ i gödselbrunn med tak som ingår i ett jordbruksarrende. Därutöver finns kapacitet i en flytgödselbrunn med tak och volym 1 400 m³ som i dagsläget används för lagring av drank som foder till djuren. Totalt uppgår lagringskapaciteten till 19 670 m³, vilket innebär kapacitet att lagra den gödsel som ska användas i den egna växtodlingen och god kapacitet att lagra gödsel som ska säljas till

andra växtodlare. Sökanden avser inte bygga större lagringskapacitet inom verksamheten eftersom den tillkommande mängden gödsel inte kommer att användas på anläggningen. Den gödsel som överläts kommer att lagras av mottagarna. Dispens kommer sökas från lagringskravet om tio månaders produktion av gödsel.

Behovet av spridningsareal utifrån en maximal giva om 22 kg fosfor per hektar är 1 372 hektar.

Separering av den rötade gödseln i en fast och flytande fas leder till att det finns mindre fosfor i den flytande fasen och större del av kvävebehovet kan därför tillgodoses med den egna gödseln och andelen fossila gödselprodukter kan helt eller delvis elimineras. Den flytande fasen kommer till största del lagras i behållare med tak. Om den ska lagras i behållare utan tak kommer den tillföras behållare som har etablerat svämtäcke, där tillförsel sker under svämtäcket. Den fasta fasen kommer att skruvas till en container för lastväxlarbil. Den kommer då vara tät och nederbördsskyddad. Om den fasta fasen ska användas i växtodlingen kommer den lagras på planlager på samma sätt som djupströgödsel.

Gödsel transporteras med lastbil till platsen där den ska spridas eller där det finns satellitbrunnar. Både flyt- och djupströgödsel kan spridas med släpslang, vilket ger ett bättre kväveutnyttjande i växtodlingen.

Biogasanläggning

Biogasanläggningen dimensioneras för att ta emot all uppkommen gödsel och restströmmar som produceras inom anläggningen och ca 10 000 ton förbehandlat biologiskt nedbrytbart köks- och restaurangavfall (i form av slurry). Beroende på hur mycket förbehandlat avfall som kommer finnas tillgängligt framöver kan även andra råvaror användas för att ge ett bra gasutbyte och för att optimera torrsubstanshalt i anläggningen. Sådana råvaror kan utgöras av gödsel, vall, mellangrödor och ensilage. Mängden råvaror som kommer att användas vid varje enskilt tillfälle bestäms av rötammarnas volym och den uppehållstid som behövs för att nå önskad grad av utrötning.

De råvaror och avfallsslag som används i biogasanläggningen är

- Flytgödsel från gris – avfallskod 02 01 06,
- Djupströgödsel från gris, häst och nöt – avfallskod 02 01 06,

- Hästgödsel – avfallskod 02 01 06,
- Sekunda spannmål, avrens från spannmålshantering med mera – avfallskod 02 03 04,
- Biologiskt nedbrytbart köks- och restaurangavfall – avfallskod 20 01 08,
- Vall, mellangrödor, ensilage – inte avfall, samt
- Järnfiltermassa – Sökanden betraktar inte järnfiltermassan som ett avfall. I det fall det ska betraktas som ett avfall omfattas den av avfallskod 19 01 99.

Slurryn hygieniseras på anläggningen genom upphettning till 70 grader i en timme innan den pumpas till blandningsbrunnen. Fasta substrat finfördelas i dag i blandningsbrunnen som kan komma kompletteras med en mixer med volym 16 m³. Fasta substrat kan utgöras av djupströgödsel från smågrisproduktionen, hästgödsel, avrens från spannmålsanläggning och odlade grödor. Odlade grödor kan bestå av mellangrödor, avputsad vall och foderrester. Även liknande råvaror med motsvarande egenskaper kan användas som råvaror i anläggningen.

Dagens biogasanläggning består av en rötkammare med volym 1 400 m³ och med en uppehållstid på ca 28 dagar. Efter utökning av verksamheten är avsikten att öka dessa volymer med ytterligare rötkammare med volym 2 400 m³. Rötkammarna är försedda med dubbelmembrantak som fungerar som gaslager för att bland annat kunna lagra gas vid underhållsarbeten av gasmotorn eller vid driftstopp i motorn.

Efterrötning sker i en efterrötkammare. Den befintliga efterrötkammaren har en volym om 330 m³ och den tillkommande efterrötkammare ska ha en volym om 550 m³.

Svavelväte är hämmande för biogasprocessen och negativt för den vidare användningen av biogasen i gasmotorn, alternativt uppgraderingen, om sådan blir aktuell. Svavelväte kan även ge lukt om biogasen uppgraderas och överskottsgasen släpps ut till omgivande luft. Mängden svavelväte reduceras i första hand genom att gynna svavelbakterier i processen och ytterligare genom att dosera järnhaltigt material i processen.

Järnfiltermassa används i biogasanläggningen för att reducera mängden svavelväte (H₂S) i rötkammarna. Järnfiltermassan kommer

från Ringsjöverket och är en biprodukt när råvattenvatten har renats till dricksvattenkvalitet. I dagsläget används ca 600 ton filtermassa per år, vilket bedöms kunna fördubblas. Järnfiltermassa består av humusämnen och järn från råvatten vid produktion av dricksvatten. Produkten är luktlös och bedöms inte orsaka inte någon påverkan på människors hälsa eller miljön. Järnfiltermassa lagras i planlager.

Om brist skulle uppstå av järnfiltermassa i framtiden kan annan produkt såsom järnklorid komma att användas. Järnklorid har lågt pH och är frätande. Produkten hanteras så att den inte läcker ut till omgivningen enligt det generella kemikalievillkoret och pumpas till användning. Om järnklorid kommer användas doseras den med pump till processen. Förbrukningen av järnklorid beräknas kunna uppgå till ca 15 ton per år. Järnklorid förvaras vanligen i IBC-behållare som kommer att förvaras inomhus på spilltråg som uppfyller föreskrivet villkor om lagring av flytande kemiska produkter.

Totalt kommer anläggningen innehålla maximalt 2 065 m³ rågas med en densitet om 1,2 kg/ m³, 2,5 ton. Biogasen har en metanhalt på ca 63 %.

Den råa biogasen används i en motor som driver en generator för produktion av el. Utöver el produceras spillvärme i motorn, som används i gårdens värmesystem. Biogasen kan även användas i en gaspanna. Pannan har kapacitet att förbränna all gas som produceras och används därför i stället för fackla vid sådana tillfällen då underhållsarbeten och driftstopp i gasmotorn pågår under längre tid än lagringsvolym för gas i dubbelmembrantaket. I det fall värmen inte behövs när gasen förbränns i pannan kyls värmen bort med kylare. Rågasen innehåller kondensvatten som avdunstar eller ingår i gas som förbränns.

Vid full produktion inklusive den utökade driften, baserat på 37 000 ton gödsel och grödor samt 10 000 ton förbehandlat köks- och restaurangavfall beräknas biogasanläggningen producera 10,2 GWh biogas som kan användas för att producera ca 10 GWh uppgraderad biogas av drivmedelskvalitet alternativt 3,5 GWh el och spillvärme för uppvärmning av anläggningen, eller en kombination av el, värme och uppgraderad biogas.

Det kommer att produceras ca 45 000 m³ rötrest per år. Rötrest används inom den egna växtodlingen och överskott säljs till andra växtodlare.

Gasuppgraderingen sker stegvis. Uppgradering av den aktuella storleken av biogasanläggning sker vanligen med membranteknik. Först renas gasen genom ett filter från föroreningar och separeras från vattenpartiklar. Eftersom metoden bygger på skillnaden i storlek mellan molekylerna metan och koldioxid, blir resultatet hög renhet i metanet och låga metanförluster, mindre än 0,5%.

Uppgraderad biogas kommer hanteras som antingen komprimerad (CBG) eller flytande (LBG). Om CBG väljs kommer det att finnas upp till tre flak gas samtidigt, totalt 12 ton metan inom anläggningen. Om LBG väljs kommer det att lagras i en LBG-behållare med volym 30 m³, vilket motsvarar ca 12,1 ton metan.

Uppgradering och lagring av CBG sker i containermoduler som ställs upp på plats avskild från frekvent trafik och avgränsas med påkörningsskydd. Tank för LBG kommer ställas upp på motsvarande sätt och avgränsas med påkörningsskydd.

Bolaget har tittat på uppgraderingsmetoder som vanligen har kolfilter som reningsmetod för restgas. Förbränning av restluften är inte rimlig för uppgraderingsanläggning i den skala som är aktuell i det här fallet.

Fackla kommer finnas om sökanden väljer att uppgradera gasen till drivmedelskvalitet.

Växtodling

Växtodlingen sker i dag på ca 520 hektar mark. Jordarten är i huvudsak lättlera. Växtodlingen producerar i huvudsak foder till djuren i form av korn, åkerböna och vete. Övriga grödor är vall, bete och höstraps. Alla produkterna torkas och lagras på gården, torken består av spannmålstork samt lagringsutrymme för ca 1 500 ton spannmål.

Samtliga körslor utförs med egna maskiner förutom gödselkörning, vilken utförs av maskinstation. Detta innebär att spridningen sker med senaste teknik och med hög kapacitet. Den rötade gödseln sprids för närvarande genom nedmyllning med Bomech-ramp med släpsko som skär en fåra där gödseln appliceras i jorden, vilket minskar risken för kväveförlust och störande lukt till närboende.

Beskrivning av miljökonsekvenser

Lokalisering och omgivningsförhållanden

Verksamheten bedrivs på landsbygden i Höörs kommun. Omgivningarna utgörs av ett utpräglat produktionslandskap med växtodling, verksamheter med djurhållning och spridd bostadsbebyggelse. Platsen är belägen i gränslandet mellan öppen jordbruksmark och skog.

Nollalternativ

Nollalternativet innebär att dagens drift fortsätter på samma sätt vilket bland annat innebär oförändrat antal transporter i omgivningen och att utsläppet av kväve till luft blir oförändrat. En lokalisering av den utökade djurhållningen till platsen leder till vissa miljöeffekter. Om anläggningen inte utökas kommer produktion i stället att ske på andra platser i landet om den nationella livsmedelsstrategin ska uppfyllas. Alternativt kommer en ökad mängd livsmedel att importeras vilket globalt sett ger en betydligt högre miljöbelastning. Växtodlare i närområdet köper idag in mineralgödsel då det är brist på organiska gödselmedel i hela södra Sverige. En ökad produktion av organisk gödsel enligt ansökan kommer tränga undan en del av beroendet av importerad mineralgödsel.

Alternativ lokalisering

Sökanden anser inte att det är relevant att undersöka en ny lokalisering av den befintliga anläggningen. En flytt av anläggningen är förknippad med en kostnad om ca 100 miljoner kronor för byggnation av stall och biogasanläggning.

Sökanden har utrett två lokaliseringsalternativ för den utökade driften på annan plats. Den sökta lokaliseringen bedöms vara det bästa valet mot bakgrund av att platsen redan är ianspråktagen för djurhållande verksamhet, åkermarken har lägst brukningsvärde i jämförelse med de undersökta utformningarna och lokaliseringarna samt att det är få bostäder i omgivningen som får förändrad påverkan på grund av anläggningen. Alternativet leder till en optimering av djurhållningen och kan dra nytta av befintlig infrastruktur som är förknippad med dagens drift. En stor del av mängden torr foderråvara kan tillgodoses från

spannmålsanläggningen på gårdscentrum. En helintegrerad grisproduktion på platsen leder till att transporter av djur till slaktgrisavdelningarna sker internt inom anläggningen och fodret hanteras lokalt inom fastigheten.

Det valda alternativet leder till att biogas kan produceras i sådan mängd att det är möjligt att uppgradera gasen till drivmedelskvalitet och besitter därmed högst potential för miljönytta vid biogasproduktionen.

Markanvändning

Den utökade och befintliga anläggningen upptar en yta om ca 10 hektar som helhet varav ca 3 hektar avser den utökade verksamheten med stall och ytor kring stallbyggnaderna. Den valda lokaliseringen finns på åkermark med lägst klass av de olika utredda alternativen.

Den sökta verksamheten utgör enligt praxis ett väsentligt samhällsintresse. Utifrån sökandens utredning kan verksamheten inte på ett tekniskt eller funktionellt lämpligt sätt kan bedrivas genom att annan mark tas i anspråk.

Omgivningsförhållanden

Det finns 8 bostäder inom 500 meter från anläggningen. Den utökade driften leder till att avståndet blir kortare till två av bostäderna i jämförelse med dagens anläggning, för resterade bostäder blir avståndet till anläggningen oförändrad.

Den planerade verksamheten är omfattas inte av någon detaljplan. Avstånd till närmsta detaljplanelagt område är ca 850 meter och till Höörs tätort ca 1 150 meter. Översiktsplanen för Höörs kommun anger att landsbygd är den dominerande områdestypen för småstadens omland. Landsbygden används för areella näringar och andra landsbygdsanknutna verksamheter, men även lantliga bostadsområden och anläggningar för besöksnäringen ingår. Förutsättningarna att långsiktigt bedriva areella näringar ska väga tungt vid eventuella förändringsanspråk. Sökanden bedömer att den ansökta lokaliseringen är förenlig med gällande översiktsplan och att den ansökta verksamheten utgör en naturlig utveckling av den areella näringens utveckling på platsen.

Platsen finns inom område av riksintresse för friluftslivet. Den planerade utökningen sker i anslutning till befintlig anläggning för

djurproduktion och bedöms inte påverka de värden som riksintresset är avsett att värna.

Närmsta naturreservat, Ekastiga naturreservat, ligger ca 850 meter väster om anläggningen och närmsta Natura 2000-område ca 3 km nordväst om anläggningen. Verksamheten bedöms inte påverka dessa.

I området för anläggningen finns fornlämning i form av boplats. Norr om anläggningen finns fossil åker med röjningsrösen, vilken inte bedöms komma beröras av utökningen utöver att del av en stenmur kommer att behöva flyttas. Sökanden planerar att söka tillstånd enligt kulturmiljölagen för ingrepp i fornlämning, vilket prövas i särskild ordning.

Utformning

Sökanden har utrett två placeringsalternativ i direkt anslutning till befintlig gårdsbyggnation. Den yrkade placeringen av de nya stallbyggnaderna finns på åkermark med lägst klassning norr om gårdens befintliga byggnader.

Verksamhetens utsläpp till luft

Ammoniak

Verksamheten med växtodling och djurhållning kan påverka omgivningen i form av utsläpp av ammoniak från stallbyggnader och lagring av gödsel samt vid spridning av gödsel. Den planerade verksamheten beräknas enligt schabloner i Jordbruksverkets program VERA ge upphov till utsläpp av ammoniak på 32 296 kg/år, varav 25 669 kg/år från stall och 6 886 kg/år från gödsellager. Sökandens stallbalansberäkning för år 2023 visar att utsläppen av ammoniak från stall i dagens drift är ca 26 % lägre än beräkning med schablonvärden. De verkliga utsläppen blir också mindre eftersom djupströgödsel i normalfallet inte lagras utan tillförs biogasanläggningen i anslutning till utgödsling. Utsläppen från de nya stallarna kan också reduceras med 30 % på grund av kylning av gödseln. Med hänsyn tagen till kylning av gödsel i de nya stallen och att endast flytgödsel lagras på anläggningen beräknas utsläppen av ammoniak på anläggningen att öka med 13 485 kg/år, från 11 203 till 24 688 kg/år.

Verksamheten tillämpar ett flertal tekniker för att minimera kväveöverskottet och avgången av ammoniak i verksamheten. Bland

annat tillämpas foderstyrning med fasutfodring, frekvent utgödsling med skrapor, kylning av gödsel i de nya stallen och tak på nyare gödselbrunnar.

Metan

Det utsläpp till luft som främst kan uppstå från en biogas- och uppgraderingsanläggning är utsläpp av metan. Utsläppet kan ske genom ett diffust utsläpp exempelvis vid otätheter i flänsförband och omrörare.

Vid uppgradering av biogasen till drivmedelskvalitet kan en liten mängd metan följa med den koldioxid, överskottsgas, som avskiljs från biogasen vid uppgradering. Mängden metan som kan följa med överskottsgasen varierar beroende på vilken teknik man använder vid uppgraderingen. Vid moderna anläggningar av den storlek som nu är aktuell är vanligen utsläppet av metan mindre än 0,5 % av den mängd metan som leds till uppgraderingsanläggningen. Metan är en potent växthusgas men utsläppet av överskottsgas utgör en mindre del av den totala reduktionen av klimatpåverkan som uppgradering av gasen innebär.

Sökanden kommer att utforma anläggningen och ta fram rutiner för driften så att diffusa läckage hålls på så låg nivå som möjligt. Metan är även en brandfarlig gas vilket innebär att anläggningen ska utformas och drivas så att säkerhet beträffande brandskyddet tillgodoses. Anläggningen kommer därför genomgå anläggningskontroll av ackrediterat kontrollorgan och återkommande egenkontroll. Sökanden kommer även att genomföra kontroller enligt vad som framgår av Avfall Sveriges frivilliga åtagande vid inventering av utsläpp från biogas och uppgraderingsanläggningar för att säkerställa att diffusa utsläpp hålls på så låg nivå som möjligt.

Vid driftstörningar eller planerade underhållsarbeten behöver biogasen tas omhand så att utsläpp av metan undviks vid dessa tillfällen. Vanligtvis förbränns metanet vid sådana tillfällen. Biogasanläggningen kommer vara försedd med en gaspanna med kapacitet att förbränna hela mängden metan som produceras. I det fall biogasen kommer uppgraderas till fordonskvalitet kan det i stället komma att installeras en fackla som har kapacitet att förbränna metan vid dessa tillfällen. Facklan har då samma funktion som pannan.

Genom att använda organiskt material i form av gödsel och restprodukter för produktion av biogas reduceras utsläpp av klimatgaser genom att ta hand om metan och använda det för produktion av el och värme eller drivmedel för fordon. Den årliga minskningen av växthusgaser beräknas uppgå till ca 3 100 ton CO_{2e} per år genom drift av biogasanläggningen.

Stoft

Utsläpp till luft från fastbränslepanna består framför allt av stoft i rökgaserna. Den metod som är möjlig att tillämpa vid pannor som använder flis som bränsle av den aktuella storleken är multicyklon, vilket pannorna på anläggningen är försedda med.

Lukt

Verksamheter med djurhållning kan påverka omgivningen på grund av lukt. Moderna stallbyggnader med gott stallklimat och torra ytor reducerar förlust av ammoniak och lukt i omgivningen. Nyare behållare för flytgödsel/rötrest är försedda med tak vilket bidrar till att minimera spridning av lukt från lagring av gödsel och rötad gödsel. Verksamheten bedrivs på landsbygden där visst bidrag av lukt från djur får anses vara naturligt förekommande.

Majoriteten av råvarorna till biogasprocessen utgörs av flytgödsel som pumpas direkt till blandningsbehållaren i slutna rörledningar. Evakuering av luft sker genom filter. Även hygieniseringen är ansluten till filtret. Djupströgödsel tillförs dagligen samma behållare med lastmaskin i samband med utgödsling. Luckan till blandningsbrunnen kommer vara öppen ungefär tio minuter vid ilastning när anläggningen har utökats. Denna hantering kommer inte öka risken för lukt i omgivningen i jämförelse med traditionell gödselhantering, utan biogasanläggning. Biogasprocessen sker i slutna rötammare och dessa ger inte upphov till luktproblem. Järnfiltermassa tillsätts rötammaren för att reducera mängden svavelväte som också kan ge upphov till lukt.

Externa substrat i form av förbehandlat bioavfall från hushåll pumpas direkt från tankbil till mottagningsbrunn och bilen kör därefter tillbaka utan returlast. Den rötade gödseln pumpas till gödselbrunnar där de nyare brunnarna är försedda med tak och de äldre har svämtäcke. Transport av den rötade gödseln till arealer med växtodling sker med tankbil. Jämfört med traditionell hantering och spridning av gödsel luktar den rötade gödseln mindre än obehandlad gödsel. Separering av den rötade gödseln i en fast och

en flytande fas bedöms, utifrån erfarenhet av de försök som genomförts, inte leda till ökad lukt i omgivningen.

Sökanden bedömer att anläggningen med den redovisade utformningen inte kommer leda till olägenhet av betydelse för omgivningen i form av lukt.

Vattenuttag

Grisarna får våtfoder och dricksvattenbehovet tillgodoses dels genom våtfodrets innehåll av drank, vassle och vatten, dels genom dricksvattenautomater. Vanligen är inblandningen av restprodukter 30–40 % av det totala vätskebehovet. Stallets avdelningar tvättas efter varje avslutad omgång. Djurhållningen beräknas förbruka ca 35 000 m³/år vilket motsvarar ett genomsnittligt uttag på 96 m³/dygn.

Vattnet kommer från två befintliga borrhade brunnar och en ny borrhad brunn.

Sökanden planerar att delar av vattnet tas ur befintliga borrhade brunnar men även att borra en ny brunn i anslutning till det nya stallet. Utifrån uppgifter från SGU klassificeras platsen som goda uttagsmöjligheter i urberg. Mediankapaciteten är 2–6 m³ per timme, ca 50–150 m³ per dygn.

Avståndet till närmaste borrhade brunn är, enligt SGU:s brunnsregister, ca 400 meter. Inom ett avstånd om ca 1 200 meter från anläggningen finns tio borrhade brunnar registrerade i SGU:s brunnsregister utöver de som finns på anläggningen. Två av dessa brunnar är energibrunnar.

Utifrån en samlad bedömning av kartunderlag från SGU och genomförda provpumpningar i befintliga brunnar föreligger betryggande möjlighet för uttag av vatten till anläggningen. Det förekommer inte några större vattenuttag uppströms anläggningen och det bedöms vara goda avstånd till andra brunnar i omgivningen.

Vattenuttaget bedöms därför kunna ske utan att påverka allmänna eller enskilda intressen.

Dagvatten och släckvatten

Inom verksamheten finns två dammar, en intill kontoret och dagvattendammen. Dammen vid kontoret har en volym om ca 1 000

m³ vatten och det utökade dagvattenmagasinet beräknas få en volym om minst 1 000 m³ som lägsta nivå.

Hela dagvattensystemet leds ut till dessa utjämningsmagasin. Jordarten består av kärrtorv vilket bedöms ha låg genomsläpplighet vid bedömning av risk för spridning av föroreningar vid olyckshändelser.

Rötkamrarna är omgärdade av en dräneringsledning. Denna dräneringsledning kan utformas så att den kan stängas av så att en förorening förhindras att ledas vidare till dagvattenmagasinet.

Området mellan planlager och blandningsbrunn är den plats där spill av djupströgsödsel kan förekomma. Denna yta utformas som asfalterad yta där nederbördsvatten tas om hand till biogasanläggningen eller gödselbrunn.

Vid en brandsituation har stallet flytgödselsystem där släckvatten inne i stallbyggnader kommer hamna under spalt och i gödselkulkvertar utan att lämna byggnaden. Tillgänglig volym under spalt bedöms kunna hantera mängden släckvatten som beräknas uppstå vid bekämpning av brand. Inom verksamheten finns två tankbilar för transport av biogödsel. Dessa tankbilar har kapacitet att leverera 6 m³ vatten per minut vardera och kan användas för att pumpa släckvatten.

Om släckinsats sker på annan plats än i stall har dagvattendammen avstängningsmöjlighet och kapacitet att samla upp den förväntade mängden släckvatten.

Miljökvalitetsnormer för ytvatten

Sökanden bedriver växtodling. Odlingsblocken ligger intill vattenförekommsterna:

- Höörsån, Hålsaxabäcken och Rönne å (Snällersåns-Hålsaxabäcken) som alla har måttlig ekologisk status. Miljökvalitetsnormen är god ekologisk status 2027 respektive 2033 för de två senare,
- Västra och Östra Ringsjön med otillfredsställande status och miljökvalitetsnorm god ekologisk status 2033, samt
- Snogerödsbäcken med dålig ekologisk status och miljökvalitetsnormen måttlig ekologisk status 2033.

Sökanden bidrar till att nå beslutad miljökvalitetsnorm genom att använda en bevuxen och ögödslad skyddszon med en bredd som anpassas till risken för avrinning till vattendrag, driva växtodlingen utifrån växtodlingsplan som tas fram med hjälp av rådgivare. Sökanden använder modern teknik i växtodlingen och uppdaterar maskinparken löpande. Ett exempel är släpslangspredning med släpsko som myllar gödseln i marken i stället för att släppa den ovan markytan. Den rötade gödseln har lägre kol/kvävekvalitet än orötad gödsel, vilket förbättrar upptaget av näringsämnen.

Energianvändning

Uppvärmning av stallen sker med spillvärme från produktion av el i biogasanläggningen. Det finns även två flispannor för att säkerställa god tillgång till värme. De befintliga stallarna har uppvärmning via golvvärme, kamrör och aerotemperar, beroende på vilket stall det är. I de nya stallbyggnaderna planerar sökanden att hämta värme i gödselkylverken genom att kollektorslangar gjuts ner i kylverken. Vatten pumpas i kollektorslangarna till en värmepump som sedan utnyttjar värmen från den varma gödseln och värmer stallarna via ett vattenburet golvvärmesystem. Systemet leder även till att gödseln kyls. Värme kan även tillföras på samma sätt som för de befintliga stallarna för att säkerställa tillgång till värme och god stallmiljö till djuren. Efter tvätt kan även mobila eldrivna värmeflärar användas för att snabba upp torkning av stallen.

Den planerade verksamheten kommer förbruka el och generera transporter. Sökanden har en biogasanläggning som driver en biogasmotor med generator. Värmen från motorn växlas över till verksamhetens interna kylverksystem och producerad el används i verksamheten eller säljs vidare på elnätet vid tillfällen då elförbrukningen är låg i verksamheten. Anläggningens energibehov tillgodoses därför till betydande del genom egen produktion som begränsar behovet av extern energiproduktion.

Kemikalier och avfall

I verksamheten används ett fåtal kemiska produkter, utöver det som används till växtodlingen. Djurproduktionen använder få kemiska produkter. Produkterna består främst av desinfektionsmedel för rengöring av stallar och medel för bekämpning av råttor.

I verksamheten uppkommer få avfallsfraktioner. De fraktioner som uppstår utgörs av kadaver som hämtas för destruktion och tomdunkar från desinfektionsmedel, skärande och stickande avfall från medicinering och sprayflaskor för märkfärg som hämtas av avfallsbolag.

Kadaver placeras i särskild container, hämtning sker två gånger per vecka under sommar och en gång per vecka övrig tid på året.

Transporter

Verksamheten är förknippad med transporter till och från anläggningen. Drift med en integrerad grisproduktion innebär att suggornas tillväxtgrisar flyttas inom anläggningen tills de är färdiga att levereras till slakteri. De transporter som grödorna genererar kommer ske så länge det bedrivs växtodling på åkermarken, även om grödorna inte används till djurhållningen.

Sökanden bedömer att antalet transporter till anläggningen är 2 424 per år. Antalet transportrörelser blir det dubbla. Transporter kommer att ske till väg 13 via två vägar. Sökanden beräknar att den utökade verksamheten kommer att innebära en ökning av transportrörelserna på väg 13 med 5 %.

Smittspridning

En ny anslutningsväg uppförs med syfte att kunna skilja på transportvägar i enlighet med program för smittsäkrad besättning avseende afrikansk svinpest. Förfarandet kommer även avlasta vägar med bostäder. Det är i dagsläget inte helt bestämt hur trafikflödet kommer att fördelas inom anläggningen med syfte att bryta smittvägarna.

Utanför anläggningen kommer den nya tillfartsvägen preliminärt användas för transport av externa substrat till biogasanläggningen, rötad gödsel ut från anläggningen, kadaver och uppgraderad gas.

Buller

Ljud från anläggningen kommer främst från ventilation och transporter. Transporter sker dels med lastbilar som transporterar djur, foder och andra råvaror, gas och biogödsel, dels med lastmaskin för interna transporter. Transporterna till och från anläggningen kommer att gå via väg 13 och omgivande vägnät.

Sökanden har gjort bullerberäkningar som visar att ljudnivåerna ligger under 40 dBA vid uteplats för verksamheten inklusive fackla. Sökanden bedömer att det föreslagna ljudvillkoret kommer att innehållas och att verksamheten därmed inte kommer att orsaka störning av betydelse på grund av buller vid bostäder.

Risk och säkerhet

Gasproduktionen övervakas löpande och om gasproduktionen mot förmodan skulle bli högre än vad gasmotor eller kommande uppgraderingsanläggning är dimensionerad för kan den inmatade volymen potenta råvaror reduceras så att lämplig gasproduktion nås. Rötmassan kyls genom värmeväxling mot ingående substrat när den pumpas från huvudrötkammare till efterrötkammare. Efterrötkammaren är ouppvärmad vilket leder till ytterligare avslutning av rötningsprocessen.

Sökanden har gjort en riskutredning för att belysa riskerna biogasanläggningen. Riskutredningen redovisar olycksscenarier vid såväl rötning som uppgradering, lagring och transport av biogas och hur det kan komma att påverka tredje man. Utredningen redovisar vilka skyddsavstånd som krävs från olika anläggningsdelar till närboende respektive till andra anläggningsdelar och om dessa säkerhetsavstånd kan säkerställas för anläggningen samt vilka branschstandarder och -normer som kommer att följas avseende biogasanläggningen.

Bedömningen i utredningen är att biogasanläggningen är placerad med betryggande avstånd till angränsande bebyggelse på annan fastighet, vilket innebär att risknivån för omgivningen bedöms tillfredställande utan särskilda åtgärder så länge angivna säkerhetsavstånd och volymer används samt att redovisade åtgärder vidtas för att minimera risken.

Då anläggningen i övrigt ska utföras i enlighet med BGA 2022 samt EGN 2020 och LNGA 2020, bedöms risknivån avseende hantering av brandfarlig gas inom anläggningen liksom anläggningens lokalisering i förhållande till annan verksamhet och bebyggelse vara acceptabel.

Biotopskydd

Utbyggnaden av nya stallar berör stenmurar som omfattas av det generella biotopskyddet. De behöver tas bort. Längd på befintliga stenmurar som behöver flyttas uppgår till ca 175 meter. Stenmurarna har en höjd om ca 60–70 cm och bredd om ca 90 cm. Nya stenmurar

ska byggas längs den nya gränsen för anläggningsområdet och de kommer att byggas upp av de stenar som finns i den befintliga muren och eventuellt sten som kommer fram vid markarbeten för det nya stallet. Ny stenmur kan byggas upp till en längd om ca 200 meter.

Sökanden avser att bygga en ny anslutningsväg till väg 13. Vägen kommer att beröra en stenmur där det behövs göras en öppning om ca åtta meter. De stenar som tas bort kommer att tillföras befintlig stenmur.

Mot bakgrund av att typen av biotop är vanligt förekommande i området och att den del som nu berörs kommer att återskapas inom området bedömer sökanden att den ekologiska funktionen i landskapet tillgodoses. Syftet med biotopskyddet och dess långsiktiga effekter kommer därmed att kvarstå. Sökanden ser därutöver inte att det finns någon annan alternativ lösning för att göra platsen tillgänglig för den utökade verksamheten.

Området som görs tillgängligt genom den sökta dispensen kommer användas för att uppföra ett stall som ingår i landets livsmedelsproduktion. En produktionsökning bidrar till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel och till att nå Sveriges livsmedelsstrategi.

Industriutsläppsverksamhet

Verksamheten omfattas av industriutsläppsförordningen och ska lämna en statusrapport tillsammans med tillståndsansökan. Sökanden har genomfört steg 1–3 enligt Naturvårdsverkets vägledning om statusrapporter, rapport 6688 juli 2015, och yrkar på undantag från att genomföra statusrapport.

Sökanden har redovisat hur de uppfyller BAT-slutsatser och BAT-AEL för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris.

Yttranden

Länsstyrelsen Skåne

Länsstyrelsen har tillstyrkt ansökan och anför i huvudsak följande.

Med de villkor som Länsstyrelsen föreslår bedömer Länsstyrelsen att verksamheten kan tillåtas på den aktuella platsen.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till både den djurhållande verksamheten utökas på platsen och att mängden förnyelsebar energi som produceras i Skåne ökar.

Länsstyrelsen delar sökandens bedömning att verksamhetskoden bör vara 90.161 då mängden avfall överstiger 500 ton per år.

Länsstyrelsen bedömer att de huvudsakliga miljöeffekterna från verksamheten är ianspråktagande av jordbruksmark, utsläpp till luft av ammoniak, utsläpp till vatten av näringsämnen och luktande ämnen, uttag av grundvatten samt risker från biogasanläggningen.

Länsstyrelsen är positiv till att sökanden kommer att utöka vattenmagasinets bredd så det kan utjämna flödet från ett tioårsregn och att magasinet kan stängas av för att kunna hantera släckvatten.

Länsstyrelsen anser att prövningen även ska omfatta sökandens växtodling och spridning av gödsel. Att verksamheten behöver lagra såväl som förflytta/transportera och använda eller överlåta den uppkomna stallgödseln anser Länsstyrelsen har en direkt koppling till djurhållningen.

Sökanden har spridningsarealer intill vattendrag med miljökvalitetsnormer. Vattenförekomsten Snogerödsbäcken (WA40941568) har statusklassningen dålig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Av Vattenmyndigheternas informationssystem (VISS) framgår att ån framförallt är påverkad av övergödning och bedömningen baseras på höga fosforhalter. Miljökvalitetsnormen för vattendraget är måttlig ekologisk status 2033 och god kemisk ytvattenstatus. Länsstyrelsen anser att åtgärder ska föreskrivas i villkor för att spridningen av gödsel inte ska ge upphov till en sådan förorening som innebär att vattenmiljöerna försämras eller som har sådan betydelse att möjligheten att uppnå den status som vattnet ska ha enligt miljökvalitetsnormerna äventyras.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att sökanden har kontroll på sitt vattenuttag och omkringliggande brunnar. Det åligger sökanden att kontrollera att de inte påverkar allmänna och enskilda intressen. Det förekommer såvitt Länsstyrelsen känner till inte några tillståndspliktiga vattenverksamheter i närheten av anläggningen. Länsstyrelsen anser att frågan om vattenuttag och kontroller av den

kan hanteras i kontrollprogrammet för verksamheten. Bland annat måste grundvattennivåer, bortledda grundvattenmängder samt grundvattenkvaliteten kontrolleras och följas upp några gånger per år för att kunna bedöma vattenverksamhetens omgivningspåverkan.

Sökanden har bedömt utifrån summeringsregeln att de inte omfattas av Sevesolagstiftningen. Länsstyrelsen bedömer att detta högst troligt är en korrekt bedömning. Sökanden har dock i sin bedömning inte tagit med konstgödsel i form av ammoniumnitratprodukter i växtodlingen i sin beräkning. Sökanden bör förtydliga sin användning av ammoniumnitratprodukter och uppdatera sin beräkning.

Höörs kommun

Höörs kommun tillstyrker ansökan och har anfört bland annat följande. Nedanstående synpunkter bör beaktas vid fastställande av villkor.

Kommunen konstaterar att vissa befintliga brunnar saknar tak. Täckt lagring bör eftersträvas vid ny- eller ombyggnation och befintliga brunnar bör hållas med fungerande svämtäcke för att minska risken för ammoniakavgång och lukt.

Förorenat dagvatten från ytor där gödsel, substrat eller rötrest hanteras öppet bör samlas upp och ledas till gödselbrunn eller annan säker uppsamling.

Verksamheten ligger inom Hålsaxabäckens avrinningsområde, där miljökvalitetsnormer för vatten gäller. Det är därför viktigt att föreslagna skyddszoner och behovsanpassad gödsling genomförs fullt ut.

Kommunen noterar att risken för störningar bedöms som liten, men vill framhålla att klagomål bör hanteras utan dröjsmål och att gällande riktvärden för buller ska följas.

Kommunen anser att egenkontrollen bör utvecklas med tydlig journalföring av drift och eventuella avvikelser, för att underlätta tillsyn.

Trafikverket

Trafikverket tillstyrker ansökan och har anfört bland annat följande.

Ärendet berör väg 13 för vilken Trafikverket är väghållare. Väg 13 ingår i funktionellt prioriterat vägnät för godstransporter och långväga och dagliga personresor. Av handlingarna framgår det att det maximala antalet lastbilstransporter kommer att uppgå till ca nio stycken per dag, vilket är en ökning med ca fem transporter jämfört med idag. Sökanden avser att enbart transportera på dagtid under vardagar. Transporterna till och från verksamheten kommer att ske på väg 13.

Sökandens bemötande av yttrandena

Sökanden har sammanfattningsvis anfört bland annat följande.

Sökanden bedömer att kommunens förslag är in linje med vad som framförts i ansökningshandlingarna och vad som normalt föreskrivs som villkor och har inte något att erinra mot dessa förslag.

Avseende Länsstyrelsens yttrande menar sökanden att en ram om 50 000 ton substrat skulle vara alltför snäv och medger inte något utrymme för variationer i torrsubstans i den egna gödseln. I det fall en sådan konstruktion av ram övervägs yrkar sökanden att den i så fall anges som högst 60 000 ton substrat varav högst 10 000 ton bioavfall per år. I första hand ser sökanden dock att ramen formuleras på motsvarande sätt som i gällande tillstånd.

Sökanden har uppdaterat Sevesoberäkningen med den mängd Axan som användes 2023. Produkten YaraBela Axan består av 70–80 procent ammoniumnitrat med egenskap som placerar den i del 2, namngivet ämne nummer två med gränsnivå 1 250 ton för lägre kravnivå och 5 000 ton för högre kravnivå. Vid komplettering av summeringen av farliga ämnen där 126 ton Axan, med 80 procent ammoniumnitrat, ingår blir kvoten 0,57 för lägre kravnivå, vilket innebär att anläggningen inte omfattas av Sevesobestämmelserna.

Sökanden förtydligar att de avser vidta de skyddsåtgärder som föreslås i riskutredningen.

Sökanden anser att villkor 1st 3, 6 och 13 kan utgå i sin helhet. Sökanden har synpunkter på följande villkor. 2

Villkor 2

Sökanden vidhåller att villkor för ljud bör följa Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller, i enlighet med rapport 6538, och att det saknas motiv att föreskriva ytterligare begränsningar för denna anläggning.

Villkor 6

Överföring av förbehandlad slurry till anläggningen sker med slangkoppling till fast anslutning på mottagningsbrunnen. Efter det att tankbilen har anslutits till mottagningsbrunnen pumpas slurryn till mottagningsbrunnen i ett slutet system. Sökanden har drivit anläggningen med detta förfarande under många år utan att det inträffat någon störning som leder till risk för smittskyddet till djuren på anläggningen eller till omgivningen i övrigt.

I det fall anläggningen skulle byggas om i enlighet med Länsstyrelsens yttrande behöver en byggnadskonstruktion uppföras med takhöjd 4,5 meter för att kunna ta emot tankbilar till anläggningen. Sökanden bedömer att en sådan konstruktion med gjutet golv, tak som medger fri höjd för tankbil och uppsamlingsbehållare samt tekniska anordningar för att kunna pumpa eventuellt spill från uppsamlingsbehållare är förknippad med en kostnad om minst 1 000 000 SEK. Enligt sökanden är en sådan anordning inte miljömässigt motiverad eller ekonomiskt rimlig. Sökanden anser vidare att den smittspridning, med hänvisning till bland annat Mark- och miljööverdomstoeners avgörande den 18 november 2022 i mål nr M 7396-21, inte utgör en sådan fråga som ska regleras genom en prövning enligt miljöbalken.

Villkor 7

Sökanden vidhåller att det finns ett behov av ett undantag som föreslås i villkoret för kemiska produkter. Det är en fördel om tillsynsmyndighet ges möjlighet till bedömning ifall exempelvis en burk med oljespray, utan invallning, förvaras intill en maskin där den används frekvent utan att myndigheten blir manad att anmäla verksamheten för villkorsbrott. Ett förtydligande kan dock vara på sin plats, att undantaget gäller från kravet på invallning. Liksom Länsstyrelsen anser sökanden att produkten ska förvaras och hanteras så att spill- och läckage inte förorenar mark, yt- eller grundvatten.

Villkor 10 i den del som avser fackla

Sökanden anser att gasen även ska kunna förbrännas i panna och därmed nyttiggöras i stället för att vara låst till en reglering att använda en fackla i de fall det blir överproduktion eller driftstörning i en uppgraderingsanläggning. Sökandens anläggning består idag av en gasmotor och en gaspanna, där pannan har kapacitet att förbränna hela mängden gas som produceras och används, utöver

för uppvärmning, med samma syfte som en fackla. I det fall uppgradering av gasen blir aktuell kan den beroende på val av leverantör dimensioneras så att vi kommer ha kvar samma funktion som idag, med kraftvärme, kompletterat med uppgradering för del av gasproduktionen med följd att gasen kan förbrännas i panna på samma sätt som idag. Sökandens förslag till formulering, som möjliggör användning av gasen i panna är därför relevant för den aktuella anläggningen.

Villkor Lst 3

Sökanden anser att villkoret ska utgå i sin helhet. Nuvarande och utökad biogasanläggning består av huvudrötkammare och efterrötkammare som har, och är beroende av, en syrefri miljö. I dessa kammare råder ett litet övertryck på ett par millibar som bakterierna skapar i den syrefria miljön. Gassystemet är tätt och leds till motor, panna eller uppgradering samt i förekommande fall till fackla. Efter efterrötkammare pumpas den rötade gödseln, rötresten, till gödselbehållare. De gödselbehållare som är försedda med tak har traditionella tak med öppningar för att röra om och hämta gödsel inför spridning i växtodling. Det föreligger inte en syrefri miljö i gödselbrunnarna och dessa kan omöjligt förbindas med rötkammaren på sådant sätt Länsstyrelsen föreslår. Taken har förbindelse med omgivande luft och det råder samma lufttryck innanför som utanför taket. En sammankoppling mellan gödselbrunn och rötkammare skulle innebära att biogasen leds till gödselbrunnen för att där släppas ut till atmosfären alternativt att luft från rötkammarna tillförs rötkammarna med resultat att den syrefria miljön störs. Det förfarande Länsstyrelsen menar ska föreskrivas innebär att det i stället för de befintliga traditionella taken på gödselbrunnar skulle behöva installeras gastäta tak, sammanbinda dessa och ansluta till rötkammarna. En uppskattning av kostnaden för en sådan ombyggnation uppgår till flera tiotals miljoner kronor, vilket omöjliggör den sökta utökningen eller fortsatt drift av befintlig biogasanläggning.

Villkor Lst 4

Sökanden anser att villkoret är otydligt, onödigt och inte är möjligt att följa upp. Det framgår av ansökningshandlingarna att biogasanläggningen är, och ska förbli, försedd med efterrötkammare där värmeväxling sker så att gasproduktionen avstannar. Efter efterrötkammaren leds den rötade gödseln till gödsellager där den lagras tills den ska användas i växtodling eller säljas. Det framgår

inte av Länsstyrelsens förslag till villkor hur den anser att en dimensionering av detta förfarande ska genomföras eller vilka parametrar som är väsentliga så att sökanden ska vara säkra på att villkoret uppfylls. Det framgår inte heller om anläggningen så som den har beskrivits överensstämmer med hur Länsstyrelsen anser att en anläggning ska vara utformad och dimensionerad.

Villkor Lst 6

Sökanden anser att Länsstyrelsens förslag till villkor ska utgå.

Länsstyrelsen föreslår att lagring av fast fraktion av rötrest ska ske i behållare som är tät och nederbördsskyddad. I motiv till villkoret skriver Länsstyrelsen att djupströ gödsel och fast fraktion inte hanteras i ett slutet system varvid det bör fastställas ett särskilt villkor för detta. Länsstyrelsens förslag till formulering av villkor omfattar dock inte djupströ gödsel, det är därmed oklart vad de menar med sitt förslag, är det en felskrivning och menar de att även djupströ gödsel ska hanteras nederbördsskyddat?

I motivet till villkoret anges att rötrest som lagras på platta bör lagras under täckning för att förhindra uppfuktning och vindpåverkan. Motiveringen för tankarna till hur villkor brukar föreskrivas vid lagring av kväverik fjäderfä gödsel, vilken kan ge ökad ammoniakavgång vid uppfuktning. Den separerade rötresten är dock kvävefattig då merparten av kvävet är vattenburet och finns i den flytande fasen i den separerade rötresten. I det fall Länsstyrelsen även menar djupströ gödsel, som antyds i motiveringen, framför sökanden att bruket av biogasanläggningen leder till att lagring av djupströ gödsel reduceras kraftigt eftersom den tillförs biogasanläggningen regelbundet och i kort anslutning till att den gödslats ut. Skulle djupströ gödsel i stället lagras på traditionellt sätt skulle hela volymen lagras utomhus på platta, utan nederbördsskydd.

Sökanden anser villkoret inte är motiverat och ska utgå. Sökanden förtydligar dock att djupströ gödsel och separerad fast fraktion ur rötrest kommer förvaras på tät platta.

Villkor Lst 13

Sökanden anser att villkoret ska utgå i sin helhet. Att anläggningen ska utformas i enlighet med regler och normer kan tyckas vara självklart och behöver inte regleras i ett särskilt villkor. Förslaget

utgör dubbelreglering mot annan lagstiftning och det är oklart på vilket sätt villkorsförslaget faller inom miljöbalkens område.

Delegationer

Sökanden anser att delegation till tillsynsmyndigheten för att föreskriva villkor för dimensionering av yta vid mottagningsbrun ska utgå med hänsyn till att även villkor nummer sex ska utgå i denna del.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Prövningsunderlaget

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och att den utgör ett tillräckligt underlag för att göra en samlad bedömning av den planerade verksamhetens inverkan på miljön, människors hälsa och hushållningen med naturresurser.

Sökanden har inte undersökt en ny lokalisering av befintlig verksamhet då det inte anses vara ekonomiskt rimligt. Sökanden har däremot redovisat två alternativa lokaliseringar av den utökade driften. Miljöprövningsdelegationen godtar att sökanden mot denna bakgrund endast redovisat alternativa lokaliseringar för den utökade verksamheten.

Miljöprövningsdelegationen anser att miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas och att miljöbedömningen kan slutföras.

Statusrapport

En statusrapport tas fram i ett stegvis förfarande och sökanden har utrett steg 1 – 3 enligt Naturvårdsverkets vägledning om statusrapporter Rapport 6688 från juli 2015.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att den utredning som gjorts visar att risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom de områden där den avses att bedrivas och att det därför inte krävs någon statusrapport enligt 1 kap. 23 § andra stycket industriutsläppsförordningen (2013:250).

Prövningens omfattning och tillståndets ram

Prövningen omfattar djurhållande verksamhet och biogasanläggning inklusive den gödselhantering och spridning som sker inom verksamheten. Spridning och hantering av gödsel är att betrakta som en följdverksamhet av djurhållningen. Det är viktigt att miljökonsekvenserna från denna hanteras i prövningen och vid behov regleras i villkor.

Prövningen omfattar även frågan om biotopskyddsdispens.

Miljöprövningsdelegationen har inte prövat frågan om vattenverksamhet. Verksamhetens uttag av grundvatten utgör vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. Enligt 11 kap. 11 § miljöbalken behövs inte tillstånd för vattentäkt för en jordbruksfastighets husbehovsförbrukning. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att undantaget även omfattar vattning av kreatur och andra vanliga lantbruksändamål.

Sökanden har inte redovisat något behov av uttag av grundvatten för biogasverksamheten och Miljöprövningsdelegationen erinrar att om ett sådant behov skulle uppstå kan ett sådant uttag vara tillståndspliktigt och behöva prövas i särskild ordning.

Ramen för den djurhållande verksamheten utformas i enlighet med sökandens yrkande. Angående biogasverksamheten har sökanden yrkat att den befintliga verksamheten ska få utökas så att den kan producera uppgraderad biogas av drivmedelskvalitet baserat på gödsel från sökt djurhållning, växtodlingsprodukter och 10 000 ton lättnedbrytbart material som består av gödsel, förbehandlat hushållsavfall, restprodukter från livsmedelsindustrin och andra råvaror med jämförbara egenskaper.

Miljöprövningsdelegationen anser att ramen för produktion av biogas behöver preciseras, bl.a. eftersom sökanden behöver ha kontroll över att det finns tillräckliga lagringsutrymmen för substrat och rötrest. Sökanden har angett att för det fall

Miljöprövningsdelegationen anser att den totala mängden substrat bör begränsas i ramen så bör gränsen sättas till 60 000 ton per år, inklusive högst 10 000 externt substrat för att ge utrymme för variationen av torrsubstans i den egenproducerade gödseln.

Miljöprövningsdelegationen anser att detta kan godtas och beslutar om en ram för biogasproduktionen i enlighet med det anförda.

Vilken typ av bioavfall det externa substratet får omfatta regleras lämpligen i villkor.

En viktig aspekt avseende tillåtligheten för anläggningen har varit risk för påverkan på tredje man utanför anläggningen orsakad av incidenter i samband med uppgraderad gas. Desto mer gas som får lagras, desto större är risken för påverkan på tredje man.

Miljöprövningsdelegationen anser därför att även maximal mängd gas som samtidigt får förekomma på anläggningen ska regleras i ramen för tillståndet. I sin ansökan har bolaget framfört att det kan förekomma maximalt 12,1 ton uppgraderad gas på anläggningen samtidigt och det är också denna mängd som utgjort grunden för bolagets riskutredningar. Miljöprövningsdelegationen finner det därmed rimligt att begränsa mängden enligt detta.

Sökanden har i ansökan även yrkat att bifall ska ges till den redovisade lokaliseringen av maskinhall och ny anslutningsväg till väg 13. Placeringen av maskinhallen och anslutningsvägens sträckning ingår i lokaliseringsprövningen nedan. Själva anslutningen till väg 13 är dock en fråga för Trafikverket och Miljöprövningsdelegationen noterar att sökanden kompletterat ärendet med beslut från Trafikverket som medger en sådan anslutning.

Tillåtlighet

Frågor i ärendet

För att kunna avgöra om sökt tillstånd kan meddelas behöver Miljöprövningsdelegationen ta ställning till frågor främst avseende verksamhetens utsläpp till luft, luktstörningar, hantering och spridning av gödsel och rötrest samt risker för tredje man.

Lokalisering och planfrågor

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön, i den utsträckning det inte kan anses orimligt enligt 2 kap. 7 § samma balk.

Planfrågor

Verksamheten är belägen utanför detaljplanelagt område. I översiktsplanen anges att landsbygd är den dominerande områdestypen för småstadens omland. Landsbygden används för areella näringar och andra landsbygdsanknutna verksamheter, men även lantliga bostadsområden och anläggningar för besöksnäringen

ingår. Miljöprövningsdelegationen bedömer att översiktsplanen inte är ett hinder för den planerade verksamheten.

Markanvändning

Av 2 kap. 6 § miljöbalken framgår att vid tillståndsprövning enligt 9 kap. ska bestämmelserna i 3 och 4 kap. tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Verksamheten kommer att ta ny mark i anspråk och innebär således en ändrad markanvändning, varför 3 och 4 kap. miljöbalken ska tillämpas vid denna prövning.

Enligt 3 kap. 4 § andra stycket miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att den åkermark, ca tre hektar, som kommer att tas i anspråk för verksamheten är att betrakta som brukningsvärd jordbruksmark. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att det anses vara förenligt med bestämmelsen att använda jordbruksmark för komplettering av befintlig bebyggelse med ytterligare någon enstaka byggnad. Bestämmelsen innebär inte ett hinder mot att ta mark i anspråk för den egna jordbruksverksamhetens behov under förutsättning att behovet inte kan tillgodoses genom att annan mark tas i anspråk (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 10 juni 2020 i mål nr P 9422-19).

Sökanden kommer att uppföra ett nytt stall, en maskinhall samt en ny anslutningsväg på jordbruksmark som har ett direkt samband med både den djurhållande verksamheten och växtodlingen. Det kommer även att uppföras nya anläggningsdelar för utökad biogasproduktion men de placeras huvudsakligen inom det nuvarande verksamhetsområdet. I lokaliseringsutredningen framgår att av de olika undersökta alternativen är den valda lokaliseringen lagd på åkermark med lägst klass och har därmed svagast produktionsförmåga. Med beaktande av att livsmedelsproduktion är ett samhällsviktigt intresse, det tydliga sambandet mellan verksamheten och jordbruksverksamheten samt att mindre ianspråktagande av jordbruksmark bör kunna accepteras för jordbruksändamål, bedömer Miljöprövningsdelegationen att verksamheten bör bedömas som tillåtlig även med beaktande av 3 kap. 4 § miljöbalken.

Enligt 3 kap. 6 § miljöbalken ska områden som är av riksintresse för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön. Verksamheten ligger inom riksintresse för friluftsliv, FM 06 Frostavallen-Ringsjön-Fulltofta. Området omfattar en yta om 14 420 ha. Verksamheten är lokaliserad i ett jordbruksområde och utökningen av verksamhetsområdet om tre hektar sker i anslutning till befintlig verksamhet på jordbruksmark. Det finns inga områden som är skyddade enligt Natura 2000 i närheten. Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten inte innebär risk för påtaglig skada på riksintresset för friluftslivet.

Lokaliseringen av sökandens verksamhet till denna fastighet strider enligt Miljöprövningsdelegationens uppfattning inte mot bestämmelserna i 3 kap. och 4 kap. miljöbalken om hushållning med mark och vatten.

Med anledning av det ovanstående anser Miljöprövningsdelegationen att lokaliseringen av verksamheten är godtagbar.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Tillstånd får inte lämnas till en verksamhet som medför att en miljökvalitetsnorm inte följs, att statusen försämras på ett otillåtet sätt eller att uppnåendet av normen äventyras enligt 5 kap. 2 - 4 §§ miljöbalken.

Begreppet försämring av status ska enligt EU-domstolen (i den s.k. Weserdomen) tolkas på så sätt att det sker en försämring så snart statusen hos minst en kvalitetsfaktor försämras en klass, exempelvis från god till måttlig eller från måttlig till otillfredsställande. Försämringsförbudet gäller alltså på kvalitetsfaktornivå. Om en kvalitetsfaktor redan är klassad som dålig, d.v.s. den sämsta statusklassen, då är ingen ytterligare försämring tillåten ens på parameternivå.

Spridning av stallgödsel eller rötrest sker intill vattendrag med miljökvalitetsnormer. Sökandens huvudsakliga utsläpp av förorenande ämnen till recipienterna sker via näringsförluster i samband med gödsel- och rötrestspridning och nedfall av kväve. Sökanden har redogjort för att det längs vattendrag och öppna vattenytor kommer att finnas gräsbevuxna skyddszoner om minst sex meter. Gödselanalyser görs årligen som används som underlag för en behovsanpassad gödsling.

Vattenförekomsterna Höörsån (WA70562413), Hålsaxabäcken (WA31755050) och Rönne å, Snällerödsån-Hålsaxabäcken (WA69596085), har statusklassningen måttlig ekologisk status samt Västra och Östra Ringsjön (WA46753856) har statusklassningen otillfredsställande status.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att villkor om skyddsavstånd och skyddszoner till vattendrag och sjöar ska föreskrivas i likhet med gällande tillstånd för att begränsa näringsläckage till vattenförekomsterna då statusen i dessa vattenförekomster ovan behöver förbättras. Skyddszoner om sex meter till vattendragen bedöms vara tillräckligt för att inte verksamheten ska medföra att statusen försämras på ett otillåtet sätt.

Vattenförekomsten Snogerödsbäcken (WA40941568) har däremot statusklassningen dålig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Miljökvalitetsnormen för vattendraget är måttlig ekologisk status 2033 och god kemisk ytvattenstatus. Av Vattenmyndigheternas informationssystem (VISS) framgår att ån framförallt är påverkad av övergödning och bedömningen baseras på höga fosforhalter (kvalitetsfaktorn näringsämnen). För Snogerödsbäcken får således statusen inte försämras överhuvudtaget för att tillstånd ska kunna medges till verksamheten. Länsstyrelsen har redovisat resultat från recipientkontrollen de senaste åren som visar att det fortfarande är höga halter av näringsämnen i bäcken. Det krävs således ytterligare skyddsåtgärder för att näringsläckaget från spridning av gödsel/rötrest inte ska riskera att orsaka en försämring eller äventyra uppnåendet av god status. Miljöprövningsdelegationen föreskriver därför ett utökat skyddsavstånd till tio meter till Snogerödsbäcken för att minska näringsläckaget ytterligare.

Dagvattnet från tak, dräneringsledningar runt byggnader och hårdgjorda ytor, med undantag för vad som anges nedan, leds till dammarna och når efter ca 5 km Hålsaxabäcken. Påverkan på miljökvalitetsnormen från dagvatten bedöms vara försumbart.

Flytande gödsel och rötrest hanteras huvudsakligen i slutet system. Djupströgödsel och fast rötrest som hanteras på hårdgjord yta där vatten särskilt tas om hand.

Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån det sökanden redovisat och de föreskrivna villkoren att utsläppet till vatten inte leder till någon försämring av vattenförekomsternas status och inte heller försämrar möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormen. Vid en

sammantagen bedömning anser Miljöprövningsdelegationen att det i detta avseende inte framkommit något som hindrar att tillstånd meddelas.

Miljökvalitetsnormer för luft

I fråga om miljökvalitetsnormer för annat än vatten ska tillståndsmyndigheten tillämpa 5 kap. 5 § miljöbalken vid prövning.

Inte heller i detta avseende har det framkommit något som hindrar att tillstånd meddelas.

Risk och säkerhet

Verksamheten omfattas inte av Sevesolagstiftningen.

De mest betydande riskerna med verksamheten är incidenter i samband med uppgraderad gas samt brand och värmebelastning till gaslager.

Anläggningen kommer att utformas i enlighet med den branschstandard som finns för denna typ av anläggning och uppfylla vad som krävs avseende hantering av brandfarliga varor. Branschstandarderna inkluderar rekommenderade avstånd för att undvika kritisk värmebelastning. Anläggningen kommer vidare utformas för att begränsa risken för påkörning av gaslager, vilket utgör en av de största olycksriskerna.

Av bolagets riskutredning framgår att risken för påverkan på tredje man genom exponering vid incidenter på anläggningen kommer att hållas inom tolerabla nivåer under förutsättning att gaslager placeras på ett avstånd om minst 385 meter från bostad.

De substrat som lagras vid anläggningen är inte av sådan karaktär att de vid brand ger upphov till särskilt riskabla utsläpp. Brand av järnklorid tillsammans med organiska material vid hög temperatur kan dock medföra risk för bildning av klorgas, vilket är mycket giftigt. Risken för en brand vid dessa temperaturer får anses låg, men Miljöprövningsdelegationen finner det nödvändigt att reglera förvaringen för att vidare minimera risken.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att frågan inte utgör hinder mot att meddela tillstånd men anser att det ska finnas villkor som reglerar påkörningsskydd, avstånd som minskar risken för kritisk värmebelastning från särskilt brandutsatta delar av anläggningen till känsliga anläggningsdelar som innehåller gas, avstånd till närboende

från gaslager, förvaring av järnklorid samt beredskapsplan. Övriga frågor om risk och säkerhet hanteras lämpligast inom ramen för tillsynen.

Bästa tillgängliga teknik

Av 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen följer att slutsatser om bästa tillgänglig teknik (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprövning.

BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris utgör huvudsakligen minimikrav. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att den utökade verksamheten beräknas klara de värden som har fastställts i BAT-slutsatserna. Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och att de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att bedrivas i huvudsak i enlighet med bästa tillgängliga teknik.

Biotopskydd

Vissa små mark- och vattenområden (biotoper) är generellt skyddade med stöd av 7 kap. 11 § miljöbalken. De generellt skyddade biotoperna finns preciserade i förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (5 § med hänvisning till bilaga 1). Enligt bilagan utgör stenmurar i jordbrukslandskap en sådan biotop. Inom sådana biotoper får inga verksamheter eller åtgärder vidtas som kan skada biotopen. Om det finns särskilda skäl får i det enskilda fallet dispens från förbudet lämnas. Av 7 kap. 26 § miljöbalken får dispens från förbud eller andra föreskrifter som meddelats med stöd av 7 kap. ges endast om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Sökanden har ansökt om dispens för att ta bort tre stenmurar för att kunna uppföra nya stallar till den utökade verksamheten. Sökanden har vidare ansökt om dispens för att ta upp ett åtta meter brett hål i en stenmur för att kunna bygga en ny anslutningsväg till väg 13.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att sökanden genom sina utformningsalternativ har visat att ansökt utformning är den bästa lokaliseringen av det nya stallet. Sökanden har angett att det inte finns någon alternativ lösning för att undvika påverkan på stenmurarna. Nya murar med samma kvalitet kommer att anläggas i närområdet intill jordbruksmark och bortplockade stenar vid håltagning i stenmur kommer att läggas på befintlig mur. Stenmurarnas funktion i landskapet kommer därmed att i stor

utsträckning bibehållas. I landskapet finns dessutom kvar orörda stenmurar.

Regeringen har antagit Livsmedelsstrategin 2.0 vars syfte är att produktionen av svensk mat ska öka. Samhället måste bland annat kunna producera livsmedel i händelse av kris.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det finns särskilda skäl för att medge dispens från förbudet för att vidta åtgärderna.

Motivering av villkor

Tillämpliga bestämmelser

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska enligt försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Kravet gäller enligt 2 kap. 7 § första stycket miljöbalken i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla det. Vid denna bedömning ska särskilda hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. Trots första stycket ska de krav ställas som behövs för att följa 5 kap. 4 och 5 §§.

Miljöprövningsdelegationen har föreskrivit villkor för verksamheten och motiverat dem nedan.

Villkor 1 – Det allmänna villkoret

Det allmänna villkoret omfattar det som sökanden har beskrivit och åtagit sig i ansökningshandlingarna, inklusive kompletteringar och yttranden, och som inte regleras av andra bestämmelser eller villkor i tillståndet.

Miljöprövningsdelegationen anser inte att det behövs särskilda villkor som förskriver att bolaget ska följa regler och normer. Sökanden har uppgett att de ska följa BGA 22 samt LNGA 2020 eller efterföljande versioner som är gällande när respektive anläggningsdel uppförs. Att detta efterlevs får därmed anses falla under det allmänna villkoret.

Villkor 2 – Olägenheter

Spill av gödsel, rötrest och foder kan innebära att det uppstår olägenheter för människors hälsa och/eller miljön genom lukt och föroreningar till luft och vatten. Det kan även vara lockande för skadedjur och medföra problem genom damning eller smittspridning. Det är därför viktigt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas.

Villkor 3 – Lagring av flytande gödsel/rötrest

Bästa möjliga teknik vad gäller att förhindra ammoniakavgång från flytgödselbrunnar bedöms vara att ha ett fast tak (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 22 december 2009 i mål nr M 8945-08). Miljöprövningsdelegationen anser, för att begränsa utsläpp av ammoniak, växthusgaser och luktande ämnen, att detta ska föreskrivas som villkor för verksamheten för brunnar som uppförs efter 2011. För äldre brunnar finns idag ett svämtäcke. Det medför en stor kostnad att förse dessa brunnar med tak. Bolaget har framfört att flytande rötrest kommer att tillföras under etablerat svämtäcket, samt att metanbildning i rötresten ska ha avstannats innan denna tillförs gödselbehållarna.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det inte är skäligt att föreskriva villkor om fast tak för de äldre brunnarna. Sökanden ska dock tillse att täckningen blir fullgod för sitt ändamål, så att utsläpp av ammoniak, metan och luktande ämnen begränsas.

Villkor 4 – Tidpunkt för spridning av gödsel/rötrest

Lukt kan upplevas störande för boende i områden där stallgödsel/rötrest sprids. För att minska risken för olägenheter ska därför sådan gödselspridning utföras vid så få och koncentrerade tillfällen som möjligt och inte på lördagar, söndagar, helgaftnar och helgdagar. Villkoret hindrar inte tillsynsmyndigheten från att vid behov medge ett undantag från förbudet mot helgspridning som sträcker sig över en längre period om förutsättningarna är lämpliga. Under tider då spridning får ske får viss lukt accepteras av allmänheten då verksamheten är lokaliserad i jordbruksbygd.

Villkor 5 – Skyddsavstånd till bostäder och dricksvattentäkter

Sökanden har inte föreslagit villkor för spridning av organiska gödselmedel. Enligt gällande tillstånd får spridning av stallgödsel inte ske närmare boningshus än 100 meter utan innehavarens godkännande. Spridning får inte ske närmare vattentäkt än 75 meter.

För att minska användningen av mineralgödsel och den klimatpåverkan som kommer från framställningen och transporten av detta är det viktigt att använda organiska gödselmedel i så hög utsträckning som möjligt utan att det föreligger risk för olägenheter för människors hälsa och miljön. Sökanden kommer till största del att använda rötrest vilken genererar mindre luktolägenheter. Miljöprövningsdelegationen anser därför att ett skyddsavstånd om 50 meter till bostadshus vid spridning av organiska gödselmedel får anses tillräckligt. Om direkt nedmyllning sker minskar luktolägenheterna varför ett något kortare skyddsavstånd föreslås vid sådan gödsling. Undantag kan medges av tillsynsmyndigheten efter en bedömning av eventuella olägenheter vid varje enskilt tillfälle.

Utifrån en bedömning av likartade fall bedömer Miljöprövningsdelegationen att ett skyddsavstånd om minst 30 meter för spridning av stallgödsel/rötrest bör tillämpas för att begränsa läckage av näringsämnen till dricksvatten.

Villkor 6 – Skyddszoner

Gödsel som hamnar i vattenområde bidrar bland annat till övergödning. För att minska risken för ytavrinning och tillhörande näringsläckage ska därför ständigt bevuxna skyddszoner finnas kring alla vattenområden. Vegetation och mark i skyddszoner filtrerar och renar vatten från jordbruksmark. Partiklar fångas och växter tar upp näringsämnen innan de når vattendraget. Olika vatten kräver olika breda skyddszoner beroende på exempelvis markens lutning, marktyp och storlek på vattendrag.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att minst sex meter är ett avstånd som kan accepteras med tanke på att stallgödseln rötas och separeras vilket innebär bättre kontroll på spridningen av fosfor och kväve. För Snogerödsbäcken bedömer Miljöprövningsdelegationen att tio meter behövs för att uppnåendet av miljökvalitetsnormerna för vattendraget inte ska försvåras.

Villkor 7 – Gödselplan

Hushållning med växtnäringsämnen bidrar till att minska växtnäringsförlusten och därmed påverkan på miljön. Miljöprövningsdelegationen anser därför att spridning ska ske efter en årlig upprättad gödslingsplan, baserad på aktuell markkartering och gödselns innehåll av växtnäring. Miljöprövningsdelegationen

anser det rimligt att en markkartering ska göras minst vart tionde år för att anses vara aktuell.

Miljöprövningsdelegationen anser att journalföring för den egna gödselspridningen underlättar tillsynen och inte kan anses vara onödigt betungande.

Villkor 8 – Spridningsarealer

Att begränsa tillförseln av fosfor när ett fält uppnår de högsta fosforklasserna minskar risken för näringsläckage. Detta är särskilt viktigt vid fälten längs Snogerödsbäcken som har klassning dålig ekologisk status. Enligt Jordbruksverkets rekommendationer för gödsling och kalkning bör ingen fosfor tillföras spridningsareal med fosforklass V, undantaget grödorna fodermajs och potatis. Vidare framgår av rekommendationerna att spridningsarealer som har fosforklass IVB inte bör tillföras mer fosfor än vad som tas bort av skörden. Miljöprövningsdelegationen anser att Jordbruksverkets rekommendationer ska fastställas som villkor för att minska näringsläckaget från åkermarken till vattendragen och på så vis bidra till möjligheten att uppnå god ekologisk status i vattendragen.

Villkor 9 – Avtal

Stallgödsel och rötrest är en värdefull källa till växtnäring i jordbruket. Otillräcklig spridningsareal kan dock leda till att stallgödsel hanteras felaktigt och inte hamnar på de arealer där den gör nytta. Sökanden har inte fullt ut lagringskapacitet och spridningsareal för den stallgödsel och rötrest som uppkommer i verksamheten. För att säkerställa att stallgödseln och rötrest kan hanteras i enlighet med ansökan måste det säkerställas att det finns avsättning för uppkommen gödsel och rötrest.

Miljöprövningsdelegationen anser att villkor om avtal för avyttring av gödsel och rötrest behövs för att säkerställa att den uppkomna gödseln och rötresten vid var tidpunkt kan hanteras på ett sätt som inte innebär en olägenhet för närboende eller för miljön (jfr t.ex. Mark- och miljööverdomstolens dom i mål M 5175-18 meddelad den 29 november 2019). Sökanden ska till tillsynsmyndigheten kunna redovisa att det finns tillräcklig avsättning för den gödsel och rötrest som uppkommer i verksamheten.

Villkor 10 – Innehåll av växtnäring

För att hushålla med växtnäringsämnen och minska risken för övergödning är det lämpligt att i villkor reglera att innehållet av växtnäring i gödseln/rötrest ska undersökas. Då gödseln/rötrest

avyttras är det viktigt att informera mottagaren om växtnäringssinnehållet och att uppgifterna är aktuella. Miljöprövningsdelegationen bedömer att analys eller balansberäkning av stallgödseln/rötrest bör ske minst en gång per år för att ge förutsättningar för den som tar emot gödseln/rötrest att optimera växtnäringen till aktuella grödor och minska risken för läckage till vattendrag.

Villkor 11 – Bioavfall

Sökanden ska ta emot s.k. bioavfall. Enligt 22 kap. 25 a § i miljöbalken ska ett tillstånd att behandla avfall alltid innehålla uppgift om avfallstyper och den mängd avfall som får behandlas. Den mängd avfall som får behandlas framgår i detta fall av tillståndsmeningen. Miljöprövningsdelegationen finner det dock i detta fall rimligt att reglera vilka avfallstyper som får behandlas i villkor. Miljöprövningsdelegationen anser därtill att det är skäligt och miljömässigt godtagbart att medge en viss möjlighet att motta andra substrat med liknande egenskaper som kan godkännas av tillsynsmyndigheten. Dock gäller begränsningar i mängd externt mottaget avfall och substrat enligt ramen för tillståndet.

Villkor 12 – Mottagningsbrunn

Externt substrat pumpas in i mottagningsbrunnen. Det kan uppstå spill på markytan och detta ska vara lätt att samla upp för att undvika olägenheter för människor och miljön. Miljöprövningsdelegationen finner det inte rimligt att ytan, så som Länsstyrelsens yrkat, ska vara tät. Med anledning av substratets karaktär är det tillräckligt att ytan är hårdgjord.

Villkor 13 – Utsläpp av metan och luktstörningar

Metan är en mycket potent växthusgas. Vid rötning av gödsel uppstår metan som inte annars skulle bildas. En biogasanläggning som inte sköts väl riskerar därmed att medföra stor negativ påverkan på klimatet och motverka den positiva miljöeffekten av rötning. Det är därför av stor vikt att verksamheten bedrivs så att metanläckage från anläggningen förebyggs och begränsas och att det finns ett systematiskt arbete för att undvika metanutsläpp från hela anläggningen. Intervall och metod för sökningen kan fastställas i kontrollprogrammet för verksamheten.

Sökanden har angivit att vid moderna anläggningar av den storlek som nu är aktuell är vanligen utsläppet av metan mindre än 0,5 % av den mängd metan som leds till uppgraderingsanläggningen.

Miljöprövningsdelegationen finner det därför rimligt att fastställa som villkor att metanläckaget från uppgraderingssteget inte får överstiga 0,5 % av inkommande metanmängd. Då villkoret avser ett löpande årsmedelvärde finns utrymme för sökanden att ha vissa marginaler för till exempel inställning av utrustning.

Störningar genom lukt är en vanlig problematik från biogasanläggningar och villkor föreskrivs därför för att säkerställa att lukstörningar minimeras. För det fall att luktolägenhet skulle uppkomma trots vidtagna försiktighetsåtgärder föreskrivs ett villkor om att sökanden då ska vidta åtgärder så att olägenheten upphör.

Villkor 14 – Lagring av externt flytande substrat

Sökanden tar emot externt flytande substrat till mottagningsbrunnen. För att det inte ska uppstå ammoniak- och metangasavgång eller lukt ska det finnas tak på mottagningsbrunnen.

Villkor 15 – Efterrötkammare

För att minimera anläggningens negativa klimatpåverkan ska avgången av metangas från rötresten minimeras innan rötresten lämnar anläggningen. Risken finns annars att metan avgår från rötresten till atmosfären i samband med förvaring av rötresten i gödselbrunnar, hos mottagarna samt vid spridning på jordbruksmark. Detta är av särskild vikt då rötrest kommer att förvaras i brunnar utan fast tak med möjlighet till gasåterföring.

Villkor 16 – Lagring av fast fraktion

Djupströgödsel och fast fraktion efter separering av rötrest hanteras inte i ett slutet system och lagras delvis på en platta. Därför bör det fastställas ett särskilt villkor för detta. Sökanden har uppgett att fast fas vid separering av rötrest skruvtransporteras till container för lastväxlarbil. Den kommer att vara tät och nederbördsskyddad. Om den fasta rötresten ska användas i den egna växtodlingen kommer den lagras på planlager på samma sätt som djupströgödsel. Sökande har uppgett att den fasta rötresten inte medför någon lukstörning och inte medför ammoniakavgång vid uppfuktning då majoriteten av kvävet föreligger i den flytande fraktionen.

Miljöprövningsdelegationen finner det därmed inte skäligt att föreskriva den förvaring som Länsstyrelsen yrkar på.

Villkor 17 och 18 – Omhändertagande av överproduktion av gas

För att minska risken att verksamheten medför en oacceptabel påverkan på klimatet ska metan som riskerar att nå atmosfären vid överproduktion eller vid driftstörning brännas i gaspannan eller facklas av. Facklan ska vara robust nog att fungera även vid ogynnsamt väder. För att minska risken för överproduktion i biogasanläggningen föreskrivs även att inmatningen av substrat i biogasanläggningen ska anpassas till möjligheten att tillvarata gasen.

Sökanden har uppgett att en fackla kommer finnas om de väljer att uppgradera gasen till drivmedelskvalitet. Miljöprövningsdelegationen anser därför att kravet inte är oskäligt.

Villkor 19 - Riskavstånd

En av de största riskerna för påverkan på tredje man bedöms uppstå om lagringskärnen för uppgraderad gas blir långvarigt exponerad för värme vid brand. I riskutredningen version 2 framgår att avstånd mellan lagringstank och större mängder brännbart material ska vara minst 25 meter. Bolaget har angett att anläggningen ska uppföras så att dessa avstånd klaras. Miljöprövningsdelegationen finner det skäligt att förena detta med villkor för att säkerställa att risken för närboende blir tolerabel vid en brand på anläggningen. Med anledning av eventuella uppgraderingar av standarder och liknande samt den långa igångsättningstiden som kan medföra att nya standarder finns på plats när anläggningen uppförs finner Miljöprövningsdelegationen att det inte är lämpligt att fastställa ett särskilt avstånd i villkoret, utan att villkoret i stället ska fokusera på avståndets funktion.

I utredningen framgår vidare att det dimensionerande scenariot (det scenario med viss sannolikhet som medför störst risk för påverkan på närboendes hälsa) har ett konsekvensavstånd på 385 meter. Detta avstånd bör gälla som skyddsavstånd från gaslagret till närmaste bostadshus.

Villkor 20 – Påkörningsskydd och pölbrand

Sökanden har angivit att åtgärder för att minimera risk för yttre påverkan eller sabotage kommer finnas. För att minska sådana risker anser Miljöprövningsdelegationen att de mest väsentliga av sökandens föreslagna skyddsåtgärder ska föreskrivas som villkor.

Ytterligare en stor risk för anläggningen är ruptur eller liknande incident som kan uppstå genom påkörning på gaslager. Påkörning av

andra delar så som rörledningar och cisterner kan medföra oacceptabla utsläpp till miljön. Det är därför av vikt att dessa skyddas från påkörning.

För att inte påkörningsskyddet i sig ska medföra en ökad risk för påverkan på omgivningen eller kumulativa incidenter på anläggningen är det viktigt att det utformas på ett sådant sätt att risk för pölbrand undviks. Pölbrand kan i sig medföra kraftig värmebelastning på kvarvarande gas i behållarna.

Villkor 21 - Beredskapsplan

Sökanden ansöker om en stor djurhållande verksamhet samt en biogasanläggning. Det är viktigt för andra aktörer att veta hur sökanden hanterar beredskapen på anläggningen. En beredskapsplan måste finnas på plats redan när biogasanläggningen tas i drift. Planens syfte ska vara att förebygga olyckor samt mildra konsekvenserna av incidenter på anläggningen.

Villkor 22 - Buller

Buller kan vara en olägenhet för människors hälsa och miljön. Bullervillkoret fastställs i enlighet med Naturvårdsverkets riktvärden för industribuller. Sökanden har redovisat låga bullervärden dygnet runt.

Då kompressorer och fackla vid uppgraderingsanläggningen kan ge upphov till tillfälliga höga ljud behöver även den momentana ljudnivån nattetid regleras.

Villkor 23 – Tvätt- och spolvatten

Vatten som innehåller näringsämnen eller föroreningar kan ha en påverkan på yt- och grundvatten om det släpps ut i omgivningen. Det är därför nödvändigt att sådant vatten samlas upp och lagras till dess lämpliga spridningsförhållanden råder. För verksamheten handlar detta om förorenat vatten från rengöring av stallen, tvätt- och spolvatten från tvätt av redskap och maskiner, vatten från gödselplatta och platta för förvaring av rötrest samt förorenat vatten från hårdgjorda ytor.

Villkor 24 – Dagvatten

Dagvatten består framför allt av vatten från stallbyggnadens tak och från dräneringsledningar runt byggnader samt vatten på hårdgjorda ytor som inte normalt belastas med näringsämnen från gödsel,

substrat eller rötrest. Dagvatten som uppkommer inom verksamhetsområdet ska ledas till ett utjämningsmagasin för att jämna ut flödet innan det leds ut till recipient. Vidare kan magasinet fungera som lagring för släckvatten för vidare hantering eftersom magasinet kan stängas av.

Villkor 25 – Vatten vid brand

Sökanden har beräknat att vid en brand i den största byggnaden krävs ca 900 m³ vatten. Det är rimligt att sökanden vid alla tillfällen har tillgång till brandvatten i tillräcklig omfattning för att bekämpa en brand av denna storlek. Villkoret är av särskild vikt för att undvika dominoeffekter mellan en brand i stall och påverkan på biogasanläggningen.

Villkor 26 – Kemiska produkter och avfall

Utsläpp till mark och vatten av kemiska produkter och avfall kan medföra allvarliga konsekvenser för miljön och för människors hälsa. Det är enligt Miljöprövningsdelegationen nödvändigt att ha en hög skyddsnivå för att förhindra denna typ av utsläpp. Hantering och lagring ska därför ske så att sådana utsläpp inte kan ske och att eventuellt spill och läckage kan samlas upp och omhändertas på ett miljömässigt lämpligt sätt. Villkor fastställs enligt vad som är praxis för den här typen av verksamhet och som kan anses vara skäligt.

Järnklorid ska förvaras separat från organiska material då det kan bildas klorgas vid brand.

Miljöprövningsdelegationen finner inte anledning att medge undantag för villkoret i enlighet med sökandens förslag. Villkoret omfattar lagring, inte användningen. Villkoret är ett standardvillkor som gäller för de flesta verksamheter och fler verksamheter använder kemiska produkter i mindre mängder. Om det finns behov av lagring vid platsen för användning bör det gå att ordna någon form av invallning även där. Annars är lagringen inte lämplig.

Villkor 27, 28 och 29 – Fastbränsleanläggning

Sökanden använder två flispannor för torkning av spannmål och kompletterande uppvärmning av stallbyggnader. Pannan är försedd med multicyklon för stoftavskiljning. Bolaget har angett att flis framöver kommer att förvaras nederbördsskyddat.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det av miljöhänsyn finns skäl att reglera förvaring av flis och rening av stoftutsläpp i villkor, till exempel om en ny panna eller annan utrustning installeras.

Mätning ska utföras när tillsynsmyndigheten begär detta. Sökanden ansvarar för att via egenkontroll kontrollera påverkan från verksamheten bland annat vad gäller utsläpp av partiklar från fastbränslepannorna.

Askan ska innehålla tillräckligt mycket näringsämnen (och/eller ha annan positiv effekt på marken) för att det ska vara motiverat att sprida den på åkermark. Den ska alltså tillföra marken näring vid en avvägning av miljörisk och vinst. Spridningen får således inte vara ett sätt att bli av med askan. Verksamhetsutövaren kommer att använda flis till förbränning vilket medför att askan ingår i verksamhetens kretslopp. Miljöprövningsdelegationen anser det därför lämpligt att föreskriva i villkor att spridning av aska får ske och att askan får överlämnas för spridning på skogs- och jordbruksmark efter att innehållet i askan analyserats.

Villkor 30 – Biotopskydd

För att inte störa eventuell övervintring av groddjur får arbete med rivning av stenmurar inte genomföras under vinter och vår.

En förutsättning för att bevilja biotopskyddsdispens är att de sträckor av stenmurarna som tas bort kompenseras genom att stenarna används för nya murar eller förlänga/förbättra befintliga murar. Av ansökan framgår att sökanden har för avsikt att dels återbygga delar av stenmurarna på samma plats och därutöver lägga upp de stenar som flyttas på de befintliga kvarvarande murarna.

För att biotopvärdet och stenmurarnas funktion så långt som möjligt ska bibehållas ska återuppbyggnaden utföras så att murar av samma kvalitet som de tidigare stenmurarna skapas. Nya murar eller uppläggning på befintliga murar ska efterfölja den befintliga murens utseende i så väl omfattning som utseende, det vill säga stenarnas organisation och ordning.

Villkor 31 - Kontrollprogram

Ett kontrollprogram syftar till att säkerställa att det finns tydliga rutiner för hur, när och med vilken frekvens kontroller av sådana faktorer som kan påverka miljön eller människors hälsa ska utföras. Särskilt viktigt är att ha rutiner för kontroll av de villkor som gäller för verksamheten.

Även information om recipientkontroll, exempelvis genom medverkan i vattenvårdsförbund, ska inkluderas. Kontroll av uttagna vattenmängder, vattenkvalitet och grundvattennivåer bör ingå i kontrollen för att säkerställa att det inte sker skada på allmänna och enskilda intressen. Detta kontrolleras enklast genom summerande vattenmätare i uttagsbrunnarna samt vattenanalyser och vattennivåmätningar i några andra brunnar eller vattenrör i området kring brunnen där vattenuttaget sker.

Val av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod sker lämpligast inom ramen för tillsynen.

Villkor 32 - Avveckling

Det är av vikt att avveckling av hela eller väsentliga delar av verksamheten sker på ett sätt som minimerar risker för människors hälsa och miljön. Av denna anledning ska en plan upprättas så att tillsynsmyndigheten har möjlighet att kontrollera arbetet med att avveckla hela eller delar av verksamheten. Planen bör minst innehålla hantering av de frågor som i störst utsträckning kan ge upphov till skadeverkningar i samband med avveckling såsom hur kemiska produkter och avfall ska omhändertas. Planen ska även innehålla förslag till undersökningar av eventuella föroreningar som verksamheten har, eller kan ha gett upphov till. Eventuella avhjälpandeåtgärder regleras inte genom detta tillstånd utan blir en fråga för tillsynsmyndigheten vid tillämpning av 10 kap. miljöbalken.

Övriga villkorsfrågor

Avseende resurshushållning och produktval finner Miljöprövningsdelegationen inte anledning att föreskriva särskilda villkor, utöver ovanstående. Frågorna hanteras lämpligen i den löpande tillsynen.

Delegationer

Av 19 kap. 5 § miljöbalken, jämförd med 22 kap. 25 § miljöbalken, framgår att Miljöprövningsdelegationen får överlåta åt tillsynsmyndigheten att besluta villkor av mindre betydelse.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att lukt, utsläpp till luft från uppgraderingen, hantering av stallgödsel och tvättvatten samt kontroll av verkningar från verksamheten är frågor av mindre betydelse som lämpligen kan delegeras till tillsynsmyndigheten att besluta om.

Igångsättningstid

Miljöprövningsdelegationen anser att sju år är en rimlig tid för igångsättning. I denna tid ingår även igångsättande av uppgraderingsanläggning.

Sammanfattning

Vid en slutlig och samlad bedömning anser Miljöprövningsdelegationen att det inte föreligger hinder mot att bevilja sökanden sökt tillstånd. Den planerade verksamheten strider inte mot miljöbalkens mål och tillåtlighetsregler, förutsatt att verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och att de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas. Verksamheten har visserligen påverkan på miljön i olika avseenden, till exempel ianspråktagande av jordbruksmark, utsläpp till luft av ammoniak och metan, utsläpp till vatten av näringsämnen och luktande ämnen, uttag av grundvatten samt risker från biogasanläggningen. Miljöprövningsdelegationen bedömer dock att rimliga försiktighetsmått och åtgärder kommer att vidtas för att minska miljöpåverkan. Verksamheten motverkar inte möjligheten att uppfylla miljöbalkens mål samt de nationella och regionala miljömålen.

Beslut i ärendet har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne. I beslutet har deltagit Emanuel Beyer, ordförande och Lisbet Neil Stephens, miljösakkunnig. Föredragande i ärendet har varit Lilian Thurfjell, Länsstyrelsens miljöskyddsavdelning.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/skane/om-oss/om-webbplatsen/sa-hanterar-vi-dina-personuppgifter.html.

Bilagor

1. Situationsplan
2. Beslut om kungörelsedelgivning och hur man överklagar

Exp. till:

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se

Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se

Räddningstjänsten SkåneMitt, rtjskanemitt@hoor.se

Höörs kommun, kommun@hoor.se

Tillstånds- och tillsynsnämnden i Höör, tillstands-tillsynsnamnd@hoor.se

Länsstyrelsen Skåne

Aktförvararen